

Antagning till högre utbildning höstterminen 2019

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning höstterminen 2019

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

Antagning till högre utbildning höstterminen 2019

Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken

UHR:s rapportserie 2019:4, Universitets- och högskolerådet, oktober 2019

Kontaktperson: Rasmus Gustafsson

Omslagsbild: Eva Dalin

978-91-7561-066-5

För mer information om myndigheten och våra publikationer, se **www.uhr.se**.

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	7
Rapportens upplägg	10
Nationella antagningsomgången hösten 2019	12
Sökande och antagna	12
Utbildningsutbudet	15
Konkurrenssituationen	16
Skillnader mellan äldre och yngre sökande	18
Sökande med utländska betyg	24
Internationella kurser och mastersutbildningar hösten 2019	25
Sökande och antagna till internationella kurser	26
Sökande och antagna till mastersprogram	29
Trender hösten 2008–2019	32
Sökande	32
Antagna	36
Sökande och antagna till några utbildningar som leder till yrkesexamina	38
Sökande och antagna till lärarutbildningar	43
Utbildningsutbudet	55
Konkurrenssituationen	56
Viktning av högskoleprovsresultat hösten 2019	64
Bilaga 1: Definitioner av begrepp	68
Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser	72

Sammanfattning

Antagningen till hösten 2019

Det totala antalet sökande till universitet och högskolor vid sista anmälningssdag ökade marginellt höstterminen (ht) 2019 jämfört med föregående år. Vid sista anmälningssdag hade cirka 360 000 personer anmält sig till utbildningar. Fram till det andra urvalet hade cirka 409 000 personer anmält sig (+2 %), inklusive sena anmälningar.

I andra urvalet var 246 665 sökande antagna, 3 procent fler än året innan. Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsalternativ ökade med 5 procent till 159 251 personer. Andelen personer som inte var behöriga till något av alternativen de sökt ökade från 12 procent till 13 procent. Antalet sökbara kurser ökade och antalet program minskade, men konkurrensen minskade i respektive fall.

Med ökande ålder minskade antalet sökande och andelen sökande av det totala antalet. Kurser var populärare än program bland sökande som var äldre än 25 år. När det gäller utbildningar som leder till yrkesexamen så antogs de äldre av de sökande oftast till lärarutbildningar. Sökande mellan 25–54 antogs i minst utsträckning till den kurs eller det program de sökt till. Jämfört med ht 2018 ökade antalet äldre sökande, särskilt antalet kvinnliga sökande, och andelen behöriga ökade.

Antalet sökande med utländska gymnasiebetyg utgjorde knappt en tiondel av samtliga sökande i den nationella antagningsomgången ht 2019. Andelen behöriga sökande var lägre bland sökande med utländska gymnasiebetyg än bland sökande med svenska gymnasiebetyg, men en större andel av de som var behöriga antogs.

Antagningsomgångarna för internationella kurser och program (IK) och internationella mastersprogram (MASTER) fick fler sökande, avgiftsinbetalningar, behöriga och antagna, jämfört med ht 2018. Antalet sökande till IK ökade med 8 procent. Till MASTER minskade antalet sökande utan svenskt personnummer men antalet med svenskt personnummer ökade. Andelen som betalade sin anmälningssavgift ökade och bland dessa ökade andelen behöriga i IK. Det är en motsatt trend jämfört med dem som inte behöver betala anmälningssavgift, där andelen behöriga i IK minskat. För MASTER ökade andelen behöriga något i respektive grupp.

Trender i höstantagningen 2008–2019

Det totala antalet sökande vid andra urvalet ökade fram till ht 2013 för att därefter följa en minskande trend fram tills i år, då det återigen ökade. Andelen behöriga sökande var högst ht 2011 men har minskat sedan dess. Antalet antagna har minskat sedan ht 2012 men ökade igen ht 2019. Andelen antagna av behöriga sökande var lägst runt ht 2015 men har ökat sedan dess.

Under de senaste tolv åren har kvinnor utgjort knappt två tredjedelar av de sökande och män drygt en tredjedel. Andelen behöriga sökande utan svenskt

personnummer i den nationella antagningsomgången på hösten har ökat svagt sedan anmälnings- och studieavgifterna infördes år 2011 och var ht 2019 cirka 2 procent. Knappt 90 procent av sökande med svenskt personnummer och knappt 50 procent av sökande utan svenskt personnummer var behöriga.

Samtliga sex typer av utbildningar som leder till vissa yrkesexamina hade färre sökande ht 2019 än hösten innan. Både antalet sökande och andelen behöriga sökande av alla sökande har sjunkit sedan ht 2016. De flesta utbildningstyperna hade under perioden flest antagna ht 2017 eller ht 2018, förutom socionomutbildningarna som hade flest sökande hösten 2009. Utbildningar till högskoleingenjör och socionom har haft störst procentuell minskning av antalet sökande sedan året då flest sökte utbildningen.

Vissa utbildningar har stor konkurrens om platserna, vilket innebär att behöriga sökande reservplaceras, medan andra utbildningar kan anta alla sökande. Cirka 15 procent av de nära 15 600 kurserna och programmen som erbjöds inför höstterminen 2019 hade konkurrens om platserna. Det var vanligare med konkurrens på program än på kurser, och allra vanligast på program på grundnivå. Det var konkurrens till 45 procent av programmen på grundnivå efter första urvalet. Konkurrensen är dock hård bland de konkurrensutsatta programmen och 54 procent av alla sökande konkurrerar om sitt förstahandsval. Konkurrensen är störst till program på grundnivå, där hela 91 procent av de sökande har en utbildning med konkurrens om sitt förstahandsval.

De tre stora lärarutbildningarna, förskole-, grund- och ämneslärare, hade sammantaget flest sökande ht 2016 eller ht 2017 och antalet har därefter minskat. Antalet personer som sökt dessa lärarutbildningar i första hand skiljer sig åt mellan åren, med ett minskande antal sökande i första hand till förskole- och ämneslärare under de senaste årens höstantagning och fortsatt ökande antal sökande i första hand till utbildningen till grundlärare. Antalet antagna var dock betydligt fler i slutet än i början av den studerade perioden, ht 2012 till ht 2018.

Viktning av högskoleprovsresultat hösten 2019

I höstantagningen 2019 deltog 5 lärosäten med 59 utbildningar i pilotverksamheten med viktning av högskoleprovsresultat. Samtliga viktade den kvantitativa delen av högskoleprovet med 0,75. Något fler manliga sökande 22 år eller yngre antogs i den nya urvalsgruppen på bekostnad av äldre manliga sökande. Övriga undersökta grupper var opåverkade av viktningen.

Summary

Admission round autumn 2019

Compared to the previous year, by the application deadline for the autumn of 2019, the total number of applicants for higher education had marginally increased. By the deadline, around 360,000 people had applied for courses and programmes. By the second selection, around 409,000 people had applied (+2%), including late applications.

In the second selection, 246,665 applicants were admitted, 3 per cent more than the previous year. The number of applicants admitted to their first choice increased by 5 per cent, to 159,251 people. The number of people who were not qualified for any course or programme they had applied for increased from 12 per cent to 13 per cent. The number of courses open for application increased, while the number of programmes declined, but competition for places fell in both cases.

The number and proportion of applicants declines with increasing age. As age increases, courses are more popular than programmes; applicants over the age of 25 usually applied for courses. Regarding programmes leading to a professional qualification programmes, older people were most often admitted to teaching programmes. Applicants aged 25–54 were admitted to the course or programme they applied for to the least extent. Compared to the autumn semester of 2018, the number of older applicants increased, particularly the number of female applicants, and the number of qualified applicants increased.

Applicants with foreign upper secondary qualifications were barely one-tenth of all applicants in the national admissions round for the autumn semester of 2019. The proportion of qualified applicants was lower among applicants with med foreign upper secondary qualifications than among applicants with Swedish upper secondary qualifications, but a greater proportion of the applicants with foreign upper secondary qualifications were admitted than among qualified applicants with Swedish upper secondary qualifications.

The admissions rounds for international courses and programme (IK) and international Master's programmes (MASTER) had more applicants, fee payments, qualified applicants and admissions than for the autumn semester of 2018. The number of applications for IK increased by 8 per cent. For MASTER, the number of applicants without a Swedish personal ID number reduced, but the number with a Swedish personal ID number increased. The proportion who paid their application fee increased; among these, the number of qualified applicants increased for IK. This is a reverse trend compared to those who do not need to pay admission fees, where the number of qualified applicants for IK has fallen. For MASTER, the proportion of qualified applicants increased somewhat in each group.

Trends in autumn admissions 2018–2019

The total number of applicants by the second selection increased up to the autumn semester of 2013, then declined until this year, when it once again began to increase. The number of qualified applicants was highest for the autumn semester of 2011, but has declined since then. The number of admissions has decreased since the autumn semester 2012, but increased again for the autumn semester of 2019. The proportion of admissions among qualified applicants was lowest for the autumn semester of 2015, but has subsequently increased.

Over the last twelve years, women have comprised almost two-thirds of applicants and men just over one third. The proportion of applicants without a Swedish personal ID number has increased slightly since application and tuition fees were introduced in 2011; it was about two per cent qualified applicants for the autumn semester of 2019. Almost 90 per cent of applicants with a Swedish personal ID number and almost 50 per cent of applicants without a Swedish personal ID number were qualified.

In the report, all six types of programme leading to a professional qualification had fewer applicants for the autumn semester of 2019 than the previous autumn. Both the number of applicants and the proportion of qualified applicants have declined since the autumn semester of 2016. In this period, most types of programme had the most admissions in the autumn semester of 2017 or 2018, apart from social work programmes, which had the most applicants for the autumn of 2009. First-cycle programmes in engineering and social work have had the greatest percentage decline in the number of applications since the year with the highest number of applicants. All programmes, except the MSc in Medicine, have shown a trend for an increasing number of reserves per place on the programme, indicating that more people are applying for the same professional programmes.

There is great competition for places on some courses and programmes, so that qualified applicants are placed on a waiting list, while courses and programmes can admit all applicants. Around 15 per cent of the almost 15,600 courses and programmes offered for the autumn semester of 2019 had competition for places. Competition is more common for programmes than for courses, and most common for first-cycle programmes. There was competition for 45 per cent of first-cycle programmes after the first selection. However, there is tough competition for places on programmes that are competitive, with 54 per cent of all applicants competing for their first choice. Competition is toughest for first-cycle programmes, where 91 per cent of applicants have a first-choice programme with competition for places.

The three biggest types of teacher education, pre-school, primary and lower-secondary, and upper-secondary, had overall the most applicants for the autumn semester of 2016 or 2017. This has subsequently declined. The number of people applying for these types of teacher education as a first choice has varied year to year, with declining numbers making first-choice applications for pre-school and upper-secondary teacher education in recent autumn admissions, and a continued increase in the number of first-choice applicants for teacher education for primary and lower-secondary. There

were considerably more admissions at the end of the studied period, autumn semester 2012 to autumn semester 2018, than at the start.

Weighted Swedish Scholastic Aptitude Test autumn 2019

In the autumn admissions for 2019, five higher education institutions with 59 courses/programmes participated in a pilot scheme regarding weighting the results of the Swedish Scholastic Aptitude Test. All weighted the quantitative part of the test with 0.75. Somewhat more male applicants aged 22 or younger were admitted in the new selection group, at the expense of older male applicants. Other investigated groups were unaffected by the weighting.

Rapportens upplägg

Denna rapport är resultatet av ett regeringsuppdrag i regleringsbrevet för Universitets- och högskolerådet (UHR) avseende budgetåret 2019, som anger att myndigheten ska ge Utbildningsdepartementet en analys av utfallet av genomförd antagningsomgång höstterminen 2019.

Rapporten ger en sammanfattande bild av de tre antagningsomgångarna till höstterminen 2019. Antagningsomgångarna består av en stor och två mindre. I den stora nationella antagningsomgången (benämnd ht 2019) ges utbildningarna främst på svenska och i de två mindre – internationella kurser och program på grundnivå (IK ht 2019) och internationella masterutbildningar (MASTER ht 2019) – ges utbildningarna vanligen på engelska. Rapporten innehåller också ett avsnitt med trender, där utvecklingen av sökandetryck, behörighetsandel och antagningsandelar beskrivs under en tolvårsperiod för antagningsomgångarna och för vissa program som leder till yrkesexamen, samt för lärarutbildningarna.

I rapporten ges även en beskrivning av antagningen till de utbildningar som använt viktat högskoleprov som urvalsinstrument.

Syftet med den samlade beskrivningen av den nationella antagningsomgången hösten 2019 är att redovisa aspekter av antagningsomgången som inte är möjliga att se vid de olika tillfällena under processens gång, vid tidpunkten för sista anmälningssdag och vid tidpunkten för det första eller det andra urvalet. En jämförelse görs med antagningsomgången hösten 2018.

Trender analyseras från ht 2008 och framåt (från 2011 för de internationella antagningsomgångarna och från 2012 för lärarutbildningarna). Sökande redovisas även utifrån om de är skyldiga att betala anmälningssavgift eller inte.

Under en antagningsomgång förändras det ursprungliga antalet kurser och program som erbjuds. Några kurser och program ställs in och andra kommer till. Möjligheten till efteranmälan, så kallade sena anmälningar, gör vanligen att antalet sökande ökar mellan sista anmälningssdag, första och andra urvalet. De redovisningar som görs i rapporten sträcker sig fram till och med det andra urvalet. Förändringar kan ske även efter det andra urvalet då efterantagning kan göras av lärosätena om de har studieplatser som inte är tillsatta. Den informationen ingår inte här.

I bilaga 1 definieras begrepp som är vanligt förekommande i redovisningar av antagningsstatistik. I bilaga 2 lämnas en beskrivning av hur antagningsstatistiken tas fram.

I rapporten refereras till de underlag som tidigare lämnats till Utbildningsdepartementet (underlag 1–2). I underlagen redovisas utfallet av antagningsomgångar utifrån olika perspektiv vid varje givet tillfälle: generellt på individnivå och på utbildningsnivå, och mera detaljerat för vissa utvalda utbildningar som leder till yrkesexamen, till exempel lärarutbildningar.

Underlag

- Underlag 1. Statistik i samband med sista ansökningsdag till höstterminen 2019 (ht 2019).
- Underlag 2. Statistik i samband med urval 1 till höstterminen 2019 (ht 2019).

Nationella antagningsomgången hösten 2019

I det här kapitlet presenteras förändringar när det gäller antalet individer som anmält sig och antalet kurser och program, jämfört med hösten 2018. Sena anmälningar är inkluderade.

Sökande och antagna

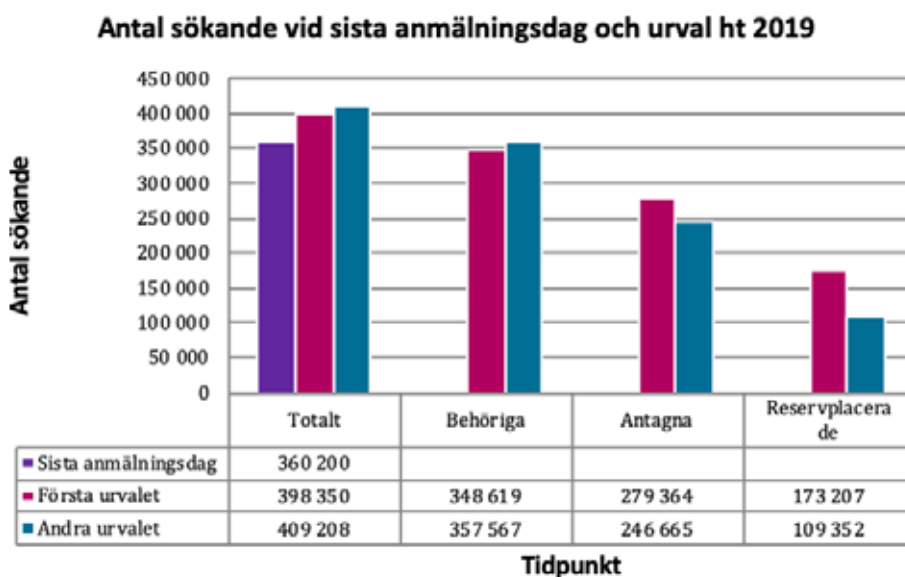
Vid sista anmälningssdag ht 2019 var det marginellt fler som anmält sig än vid samma tid ht 2018. Efter sista anmälningssdag håller många utbildningar öppet för sen anmälan. Därför fortsätter antalet sökande att öka under antagningsomgången. Vid första urvalet hade antalet sökande ökat från sista anmälningssdag med 11 procent och vid andra urvalet med 14 procent, vilket är normala ökningarna för respektive urval sett till de senaste tio åren. Jämfört med ht 2018 var det 2 procent fler sökande i första och andra urvalet (figur 1–2).

Antalet antagna ökade med 2 procent i första urvalet och 3 procent i andra urvalet, jämfört med ht 2018. Antalet antagna minskade mellan första och andra urvalet. Det beror främst på att det är svarskrav efter första urvalet och att vissa sökande tackar nej eller inte svarar alls. Sedan 2011 har antalet antagna i snitt minskat med 12 procent mellan urvalen. I ht 2019 var minskningen 13 procent, att jämföra med 15 procent för ht 2018.

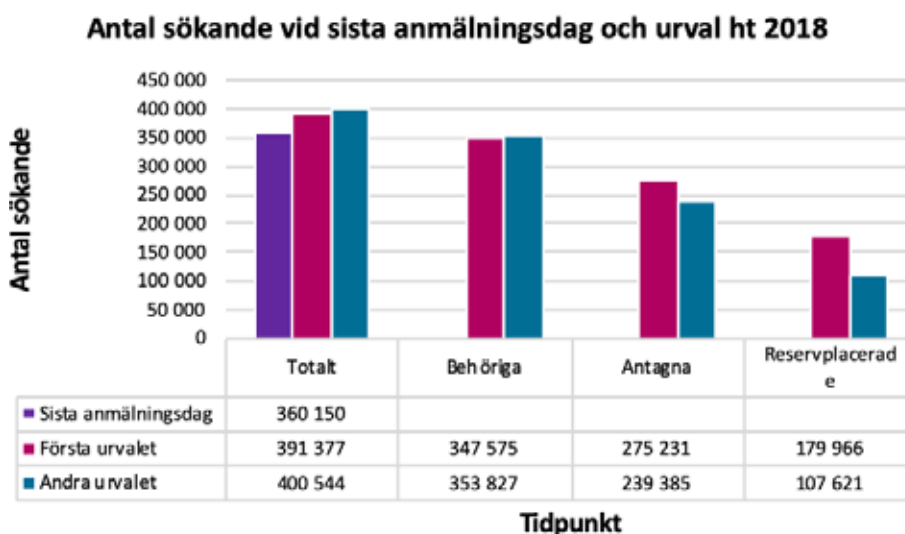
Antalet reservplacerade i första urvalet var färre ht 2019 än ht 2018 (-4 %), vilket tyder på att konkurrensen minskat något och att en större andel av de behöriga sökande kunnat antas. Mellan första och andra urvalet minskade andelen reservplacerade med 37 procent, att jämföra med 40 procent ht 2018. Efter andra urvalet var antalet reservplacerade något fler än ht 2018 (+2 %). Ökningen av antalet reservplacerade mellan första och andra urvalet beror på sena anmälningar till konkurrensutsatta program där platserna redan är fyllda.

Antalet behöriga sökande var fler ht 2019 än ht 2018, och bryter därmed en negativ trend av minskat antal behöriga sökande sedan ht 2015. Vid andra urvalet var 1 procent fler behöriga, jämfört med ht 2018. Antalet behöriga sökande ökade med 3 procent mellan första och andra urvalet, en något större ökning än tidigare år då antalet behöriga sökande ökat med 2 procent mellan första och andra urvalet sedan ht 2013. Den främsta anledningen till att behöriga sökande ökar från första till andra urvalet är att även sena sökande hunnit få sin behörighet bedömd.

Figur 1: Förändring mellan sista anmälningsdag, första och andra urvalet ht 2019, antal sökande.

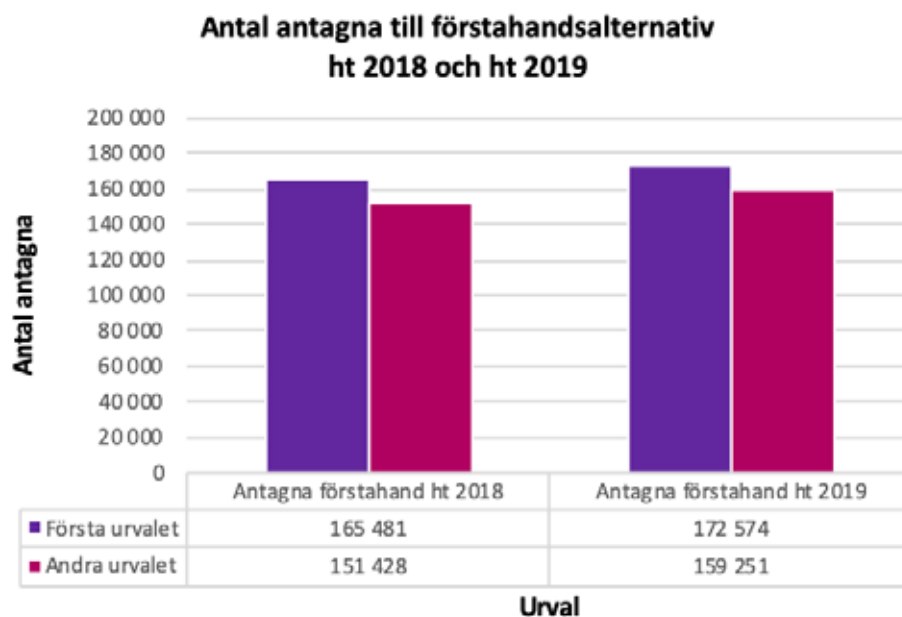

Figur 2: Förändring mellan sista anmälningsdag, första och andra urvalet ht 2018, antal sökande.

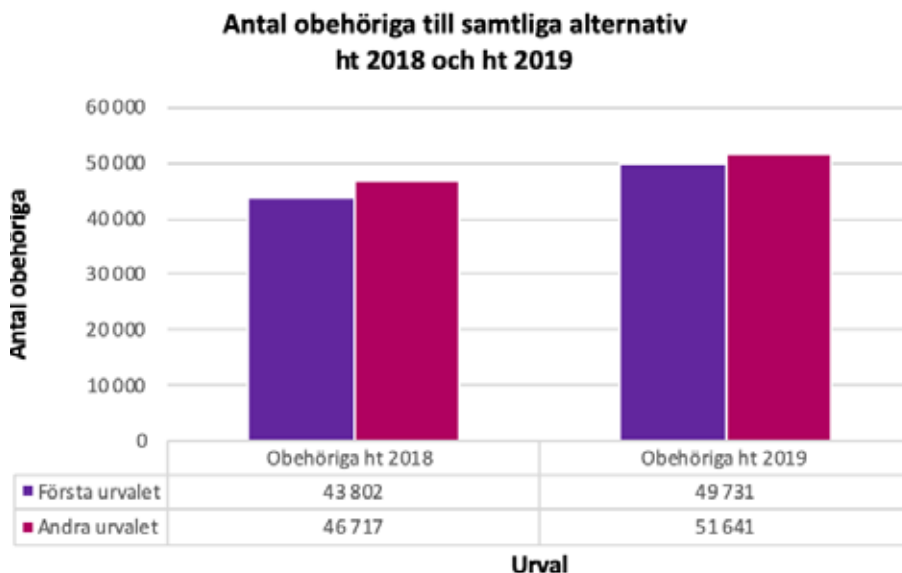
Antalet sökande som antogs till sitt förstahandsval ökade från ht 2018 till ht 2019. Vid första urvalet antogs 4 procent fler till sitt förstahandsval jämfört med ht 2018. Andelen som antogs till sitt förstahandsalternativ ökade från 60 procent ht 2018 till 62 procent ht 2019 i första urvalet och från 63 procent till 65 procent i andra urvalet (figur 3).

Figur 3: Förändring mellan första och andra urvalet ht 2018 och ht 2019, antal antagna som antagits till sitt förstahandsalternativ

Andelen sökande som inte var behöriga till något av de utbildningsalternativ de sökt ökade i första urvalet från 11 procent till 13 procent och i andra urvalet från 12 procent till 13 procent (figur 4).

Figur 4: Förändring mellan första och andra urvalet ht 2018 och ht 2019: antal sökande som är obehöriga till samtliga utbildningsalternativ de sökt.

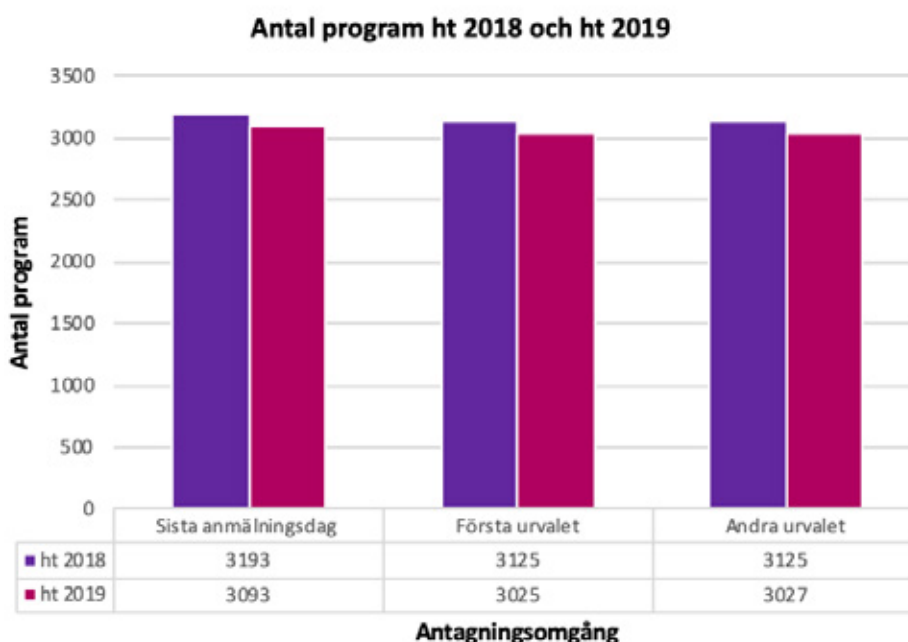

Utbildningsutbudet

Utbildningsutbudet beslutas av respektive lärosäte, för det mesta relativt långt i förväg. Ibland sker förändringar under antagningsomgången och antalet program och kurser kan öka om nya utbildningar läggs till, till exempel vid sena beslut om att en viss kurs eller ett visst program ska ges. Antalet program kan också minska om utbildningar ställs in, till exempel då för få söker. Nettoförändringen av antal program efter sista anmälningdag påverkas därmed både av intresset för utbildningarna och av lärosätens arbetssätt.

Antalet program var färre ht 2019 än ht 2018. Minskningen var lika stor (-3 %) vid sista anmälningdag, första urvalet och andra urvalet. Under ht 2018 och ht 2019 minskade summan av antalet program mellan sista anmälningdag och andra urvalet (figur 5).

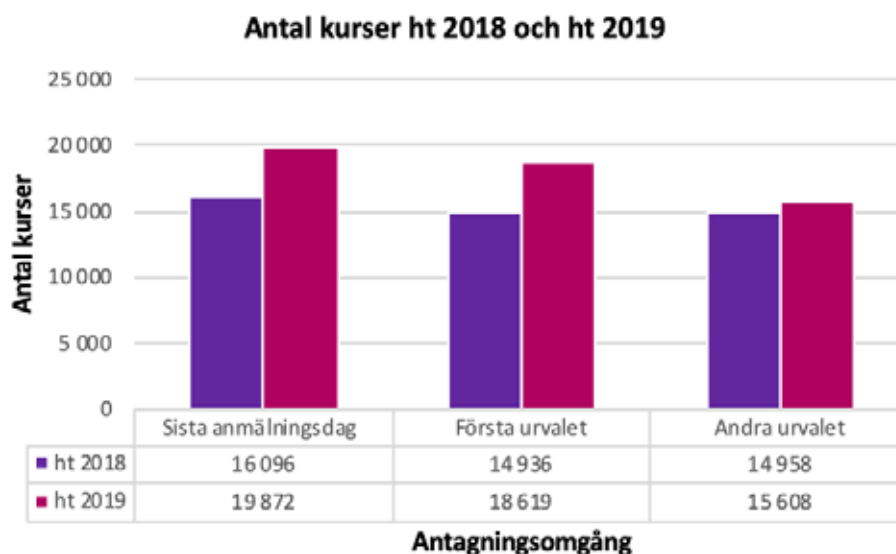
Figur 5: Antal program ht 2018 och ht 2019: Sista anmälningdag, första och andra urvalet.

Antalet kurser var fler ht 2019 än ht 2018, cirka 24 procent fler vid sista anmälningdag, cirka 25 procent fler vid första urvalet och cirka 4 procent fler vid andra urvalet (figur 6).

Antalet kurser kan, likt programutbudet, ändras under antagningsomgången. Att kurser tas bort kan till exempel bero på att för få sökt kursen. Under ht 2019 minskade kursutbudet med 21 procent från sista anmälningdag till andra urvalet, att jämföra med ht 2018 då antalet kurser minskade med 7 procent.

Figur 6: Antal kurser ht 2018 och ht 2019: Sista anmälningsdag, första och andra urvalet.

Konkurrenssituationen

Olika utbildningar har olika söktryck. Några utbildningar har tusentals sökande men de flesta andra har väsentligt färre, ibland inga sökande alls. När det finns fler behöriga sökande än platser konkurrerar de sökande med varandra. Med begreppet konkurrens avses här att utbildningen hade minst en reservplacerad sökande i andra urvalet.

För hela utbudet ht 2019 var det konkurrens till 20 procent av utbildningarna. Till resterande 80 procent av utbildningarna kunde således alla behöriga sökande antas. Jämfört med ht 2018 så minskade andelen utbildningar med konkurrens något, med cirka två till tre procentenheter för respektive mätvärde (gäller ej oklassificerade utbildningar) (tabell 1).

Det var mer än tre gånger så vanligt med konkurrens till program än till kurser. Det var konkurrens till knappt hälften av alla program och till knappt en sjättedel av alla kurser ht 2019. Det var vanligare med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. Störst andel utbildningar med konkurrens var det hos program på grundnivå inklusive basnivå (57 %).

Tabell 1: Antal utbildningar med eller utan konkurrens efter andra urvalet ht 2019.

Utbildningstyp	Nivå							
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Totalt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Program	2 098		927		2		3 025	
-konkurrens	1 194	(57 %)	294	(32 %)	0	(0 %)	1 488	(49 %)
-ej konkurrens	904	(43 %)	633	(68 %)	2	(100 %)	1 537	(51 %)
Kurs (inklusive kurspaket)	11 009		5 645		247		16 654	
-konkurrens	1 886	(17 %)	656	(12 %)	78	(32 %)	2 542	(15 %)
-ej konkurrens	9 123	(83 %)	4 989	(88 %)	169	(68 %)	14 112	(85 %)
Summa	13 107		6 572		249		19 679	
-konkurrens	3 080	(23 %)	950	(14 %)	78	(31 %)	4 030	(20 %)
-ej konkurrens	10 027	(77 %)	5 622	(86 %)	171	(69 %)	15 649	(80 %)

För att belysa konkurrenssituationen ur ett sökandeperspektiv används data för förstahandssökande, vilket gör det möjligt att analysera i vilken utsträckning de sökande har antagits till det utbildningsalternativ som de har prioriterat högst, sökt i första hand. Det innebär också att varje person enbart förekommer en gång i analysen, inte blir dubbelräknade om de sökt flera utbildningsalternativ.

Vid andra urvalet var det drygt 390 000 sökande, varav knappt hälften (48 %) sökte ett program som förstahandsval och således drygt hälften sökte en kurs i första hand. En stor andel av de som sökte program behövde konkurrera om en plats och drygt hälften av de som sökte kurser behövde konkurrera. Totalt sökte drygt en tredjedel av alla sökande till en utbildning med konkurrens (tabell 2).

Det var vanligare med förstahandssökande till en utbildning med konkurrens på grundnivå än på avancerad nivå. Andelen sökande till kurser och program med konkurrens var något lägre än ht 2018 för grundnivå inklusive basnivå och oförändrad för avancerad nivå.

Tabell 2: Antal förstahandssökande som sökt utbildning med eller utan konkurrens i ht 2019.

Utbildningstyp	Nivå							
	Grund inkl. bas		Avancerad		Ej klassad		Totalt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Program	162 761		24 423		2		187 186	
-konkurrens	145 961	(90 %)	16 880	(69 %)	0	(0 %)	162 841	(87 %)
-ej konkurrens	16 800	(10 %)	7 543	(31 %)	0	(0 %)	24 343	(13 %)
Kurs (inklusive kurspaket)	170 376		33 806		0		204 182	
-konkurrens	91 891	(54 %)	13 089	(39 %)	0	(0 %)	104 980	(51 %)
-ej konkurrens	78 485	(46 %)	20 717	(61 %)	0	(0 %)	99 202	(49 %)
Summa	333 137		58 229		2		391 368	
-konkurrens	237 852	(71 %)	29 969	(51 %)	0	(0 %)	267 821	(68 %)
-ej konkurrens	95 285	(29 %)	28 260	(49 %)	0	(0 %)	123 545	(32 %)

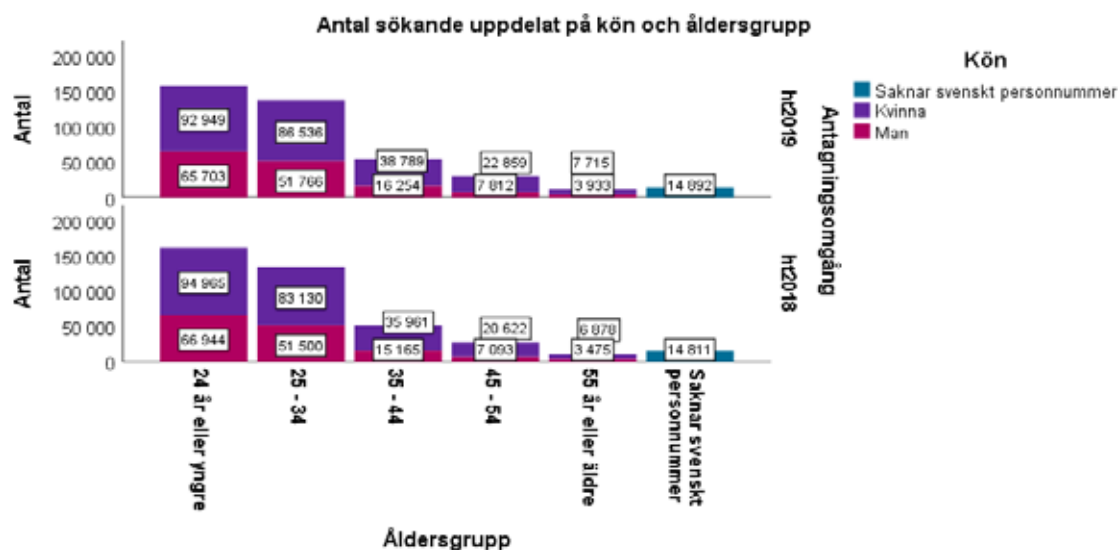
Totalt sett sökte 68 procent av alla förstahandssökande till 20 procent av de knappt 20 000 utbildningar vid universitet och högskolor som erbjöds ht 2019. Att en sökande inte kommer in på sitt förstahandsalternativ betyder inte att personen inte kommer att antas, eftersom personen fortfarande kan antas till sina lägre prioriterade alternativ.

Skillnader mellan äldre och yngre sökande

I det här kapitlet analyseras antagningsomgången utifrån åldersgrupper. Sökande med svenskt personnummer har delats in i följande åldersgrupper: 24 år eller yngre, 25–34 år, 35–44 år, 45–54 år samt 55 år eller äldre.

Sammantaget var det marginellt fler sökande ht 2019 jämfört med ht 2018 (se s. 12). Fördelat på åldersgrupper var det dock färre sökande i åldersgruppen 24 år eller yngre, och fler sökande i alla andra åldersgrupper, både för kvinnor och för män. Störst ökning av antal sökande var det bland kvinnor mellan 25–44 år, med cirka 3 000 fler sökande per åldersgrupp. Antalet sökande per åldersgrupp minskade med ålder i både ht 2019 och ht 2018. Från åldersgruppen 35–44 och uppåt minskade antalet sökande med ungefär hälften per åldersgrupp. Grupperna yngre än 35 år utgjorde tillsammans 73 procent av samtliga sökande. En större andel av männen än kvinnorna tillhörde ålderskategorierna yngre än 35 år. Kvinnorna var mer jämnt fördelade över åldersgrupperna än männen (figur 7).

Figur 7: Antal sökande uppdelat på kön och åldersgrupp ht 2018 och ht 2019. Sökande utan svenskt personnummer redovisas separat eftersom åldersdata saknas.

Antalet sökande kan påverkas av bland annat antalet potentiella sökande. Genom att jämföra antagningsdata med befolkningsdata går det att se om en större andel av vissa grupper söker sig till högre studier. Sett till hela befolkningens mängd minskade andelen unga män som sökte (under 35 år) med cirka 2 procent mer än vad de borde ha gjort givet deras andel av befolk-

ningen, jämfört med ht 2018¹. Andelen sökande ökade bland kvinnor och äldre sökande, jämfört med deras andel av befolkningen. Ökningen av antalet sökande var generellt större med ökande ålder, från en marginell ökning (under 1 %) för kvinnor 24 år eller yngre till ökning på cirka 11 procent för kvinnor 45 år eller äldre och män 55 år eller äldre.

Bland sökande 24 år eller yngre var det vanligast att endast söka program. I dessa grupper sökte cirka 56 procent program. Inom övriga åldersgrupper var det vanligast att söka kurser, vilket kan ses som en del av det livslånga lärandet. I ålderskategorin 55 år eller äldre sökte 86 procent till kurser.

Sökande i åldersgruppen 24 år eller yngre minskade mest i antal till de sex utbildningar som leder till yrkesexamina. Totalt 8 324 personer färre (-5 %) i åldersgruppen 24 år eller yngre sökte till de utbildningarna och enskilt störst var minskningen till socionomutbildning med 1 279 färre sökande (-11 %). Bland sökande 35 år eller äldre ökade dock antalet med 5 till 9 procent.

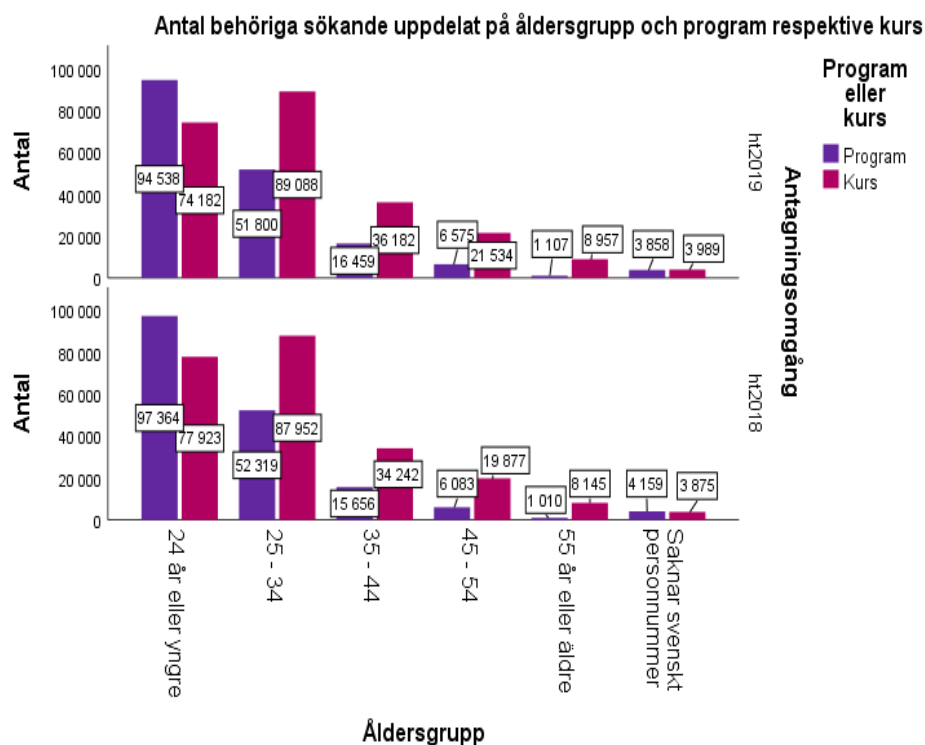
Antalet behöriga sökande minskade i åldersgruppen 24 år eller yngre (-4 %), jämfört med ht 2018. Övriga åldersgrupper hade fler behöriga sökande ht 2019 än ht 2018. Störst procentuell ökning av antalet behöriga sökande var det i åldersgrupperna 45-55 år eller äldre där 8 procent respektive 10 procent fler var behöriga till kurs och program (figur 8).

Andelen behöriga sökande var lägre för alla åldersgrupper ht 2019 än ht 2018. För åldersgruppen 24 år eller yngre och 25-34 år var förändringen under 1 procentenhet. För äldre åldersgrupper var förändringen mellan 1 till 2 procentenheter mindre jämfört med ht 2018. Andelen behöriga sökande minskade med åldern. Enda undantaget var för män 55 år eller äldre, där något större andel var behöriga jämfört med män 45-54 år och lika stor andel som för män 35-44 år. Fler kvinnor än män var behöriga till alternativen de sökte, oavsett ålder.

---

1. Befolkningsdata från SCB per 30 juni, uppnådd ålder per den 31 december, respektive år (födelseår).

Figur 8: Antal behöriga sökande per åldersgrupp som sökt program respektive kurs, ht 2018 och ht 2019.

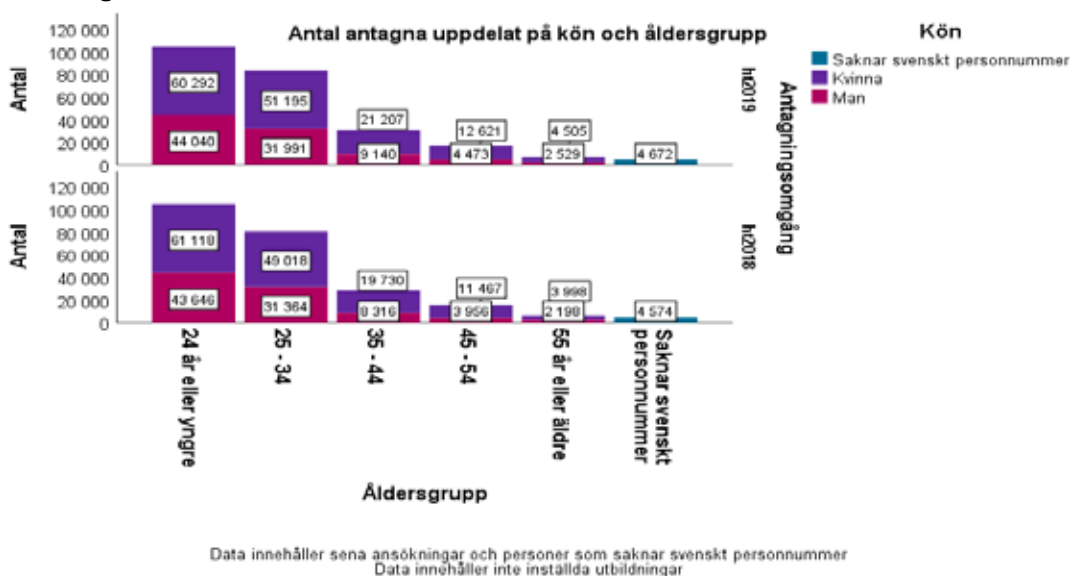

Antalet antagna ökade i alla åldersgrupper oavsett kön ht 2019 jämfört med ht 2018. Precis som ht 2018 var det vanligast för sökande i åldersgruppen 24 år eller yngre att bli antagna till något av sina sökta alternativ. I åldersgruppen 24 år eller yngre antogs däremot något färre kvinnor ht 2019 jämfört med ht 2018 (-1%). Andelen antagna bland behöriga sökande var något högre för alla åldersgrupper ht 2019 jämfört med ht 2018. För kvinnor i åldersgrupperna 35–54 år var det dock en något mindre andel antagna bland de behöriga sökande (mindre än -1% skillnad) (Figur 9).

Det är fler kvinnor än män som söker och som antas men andelen antagna bland behöriga sökande män var högre än motsvarande andel bland behöriga sökande kvinnor (72% jämfört med 67%). Det förklaras sannolikt av att män tenderar att få högre resultat på Högscoleprovet² och att en större andel män än kvinnor har antagits på de meriterna. Andelen antagna bland behöriga sökande män var högre ht 2019 jämfört ht 2018 (72% jämfört med 70%).

2. Graetz och Karimi (2019) Könsskillnader i skolbetyg och resultat på högscoleprov. Betydelsen av kognitiva egenskaper och motivation. IFAU.

Figur 9: Antal antagna, per kön och åldersgrupp. Data innehåller sena ansökningar och personer som saknar svenskt personnummer. Data innehåller inte inställda utbildningar.

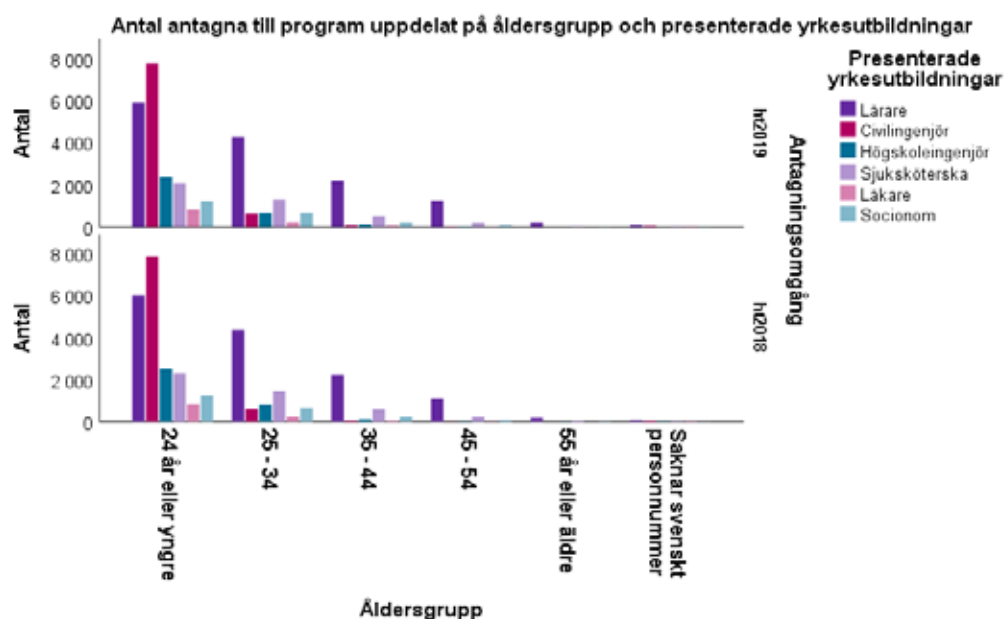

Det var vanligast för behöriga sökande i åldersgruppen 55 år eller äldre att antas till en kurs de sökt (74 procent antogs) än till ett program. Hos sökande som var 24 år eller yngre var det vanligast att antas till sökta program (56 procent antogs). Sökande i åldersspannet 25–54 år hade lägst andel antagna, 68 procent till kurser och 46 procent till program. En förklaring till detta kan vara att de kurser eller program dessa åldersgrupper söker till har högre konkurrens samtidigt som sökande i åldersgruppen 24 år eller yngre är de med högst meritvärden och därmed bättre konkurrenskraft (figur 10).

Det var vanligare att bli antagen till kurser ht 2019, jämfört med ht 2018. Ju äldre sökandegrupp, desto större andel antogs till kurser och desto mindre andel till program. Från förhållandet 50 procent antagna till program och 50 procent antagna till kurser bland sökande 24 år eller yngre ändras förhållandet successivt till 8 procent antagna till program och 92 procent antagna till kurser bland sökande 55 år eller äldre.

Antalet antagna till utbildningar som leder till yrkesexamina sjunker med åldern, liksom antalet sökande generellt sjunker med åldern. Flest antogs till lärarprogram, oavsett ålderskategori. Totalt 13 802 personer, 42 procent av alla antagna till utbildningar som leder till yrkesexamen, antogs till lärarprogrammet.

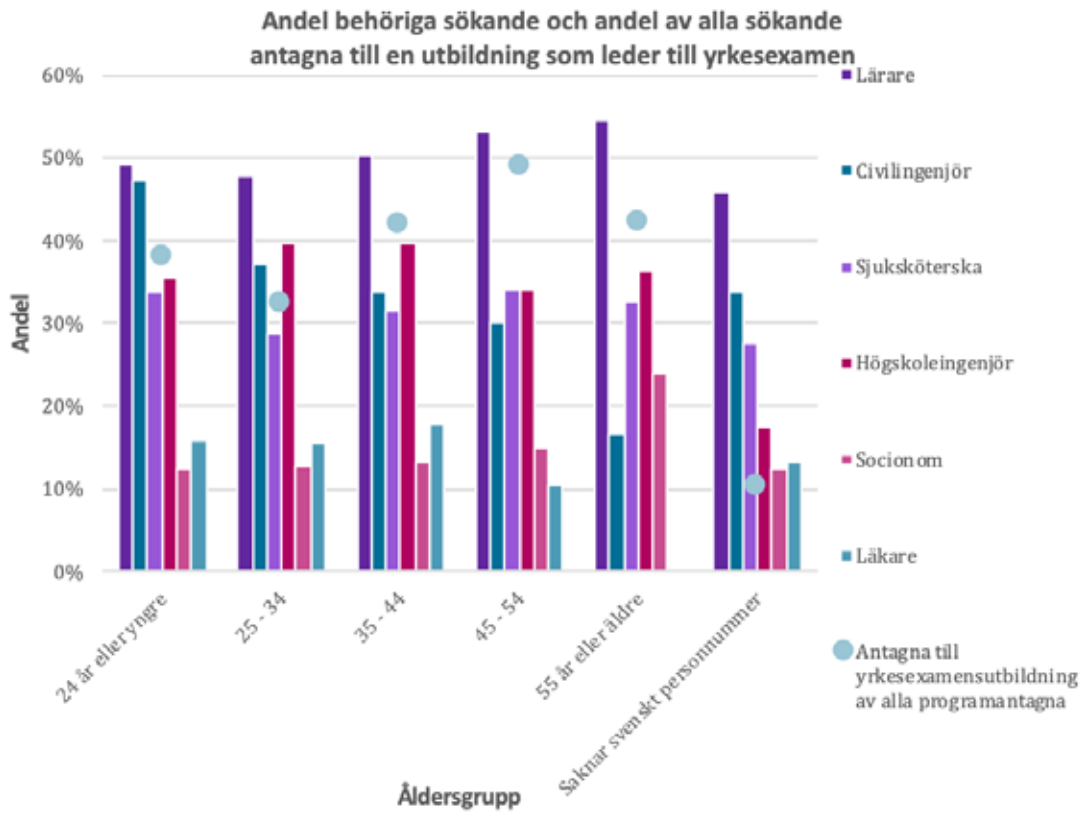
Figur 10: Antal antagna till program uppdelat per åldersgrupp och presenterade utbildningar som leder till yrkesexamina, ht 2018 och ht 2019.

Utbildningar som leder till yrkesexamina minskade i popularitet ht 2019. Andelen antagna till utbildningar som leder till yrkesexamen av alla antagna till program var lägre i alla åldersgrupper jämfört med ht 2018. Störst andel antagna till utbildningar som leder till yrkesexamina var det bland sökande 45-54 år (49 %) och minst andel i åldersgruppen 25-34 år (32 %). Många av utbildningarna som leder till yrkesexamina hade en jämn spridning av antagna över åldersgrupperna, i förhållande till antalet behöriga sökande. Vissa åldersgrupper och utbildningar sticker dock ut. En relativt liten andel antogs till läkarprogram eller civilingenjörsprogram i åldersgruppen 55 år eller äldre och en relativt stor andel i samma åldersgrupp antogs till socio-nomprogram (figur 11).

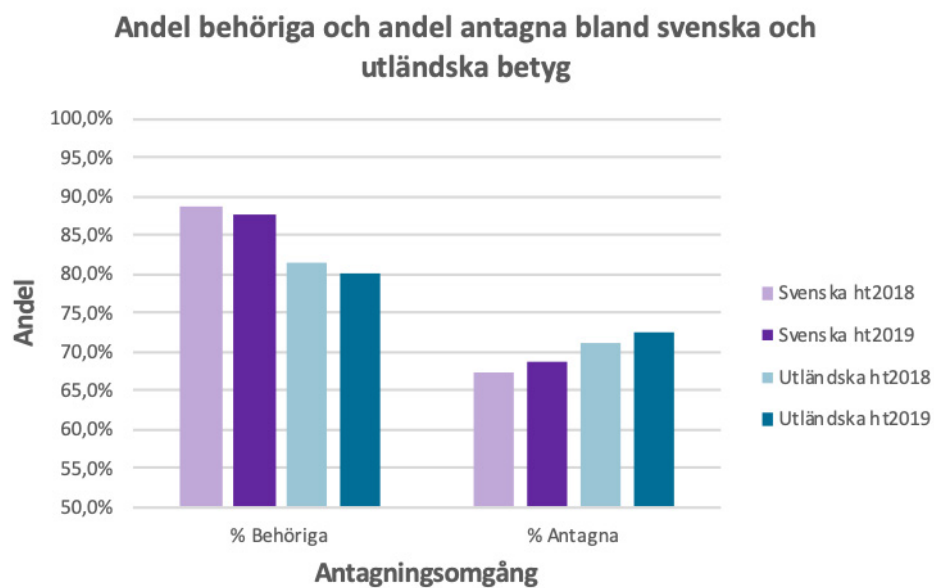
Figur 11: Andel antagna bland behöriga sökande till utbildningar som leder till yrkesexamina (staplar) och andel bland de som antagits till någon utbildning som leder till yrkesexamina (blå prickar), per åldersgrupp i ht 2018 och ht 2019. Utbildningarna är sorterade efter totalt antal antagna.

Sökande med utländska betyg

Antalet sökande med betyg från svensk gymnasieskola är fler än sökande med utländska betyg, knappt en tiondel av samtliga sökande har utländska betyg. En något större andel med utländska betyg sökte i ht 2019 än i ht 2018 (+0,3 %). En större andel av sökande med utländska betyg än med svenska gymnasiebetyg var obehöriga både i ht 2018 och ht 2019. Det kan till exempel bero på att man inte förstått de svenska behörighetskraven eller inte lyckas dokumentera sin utbildning på rätt sätt. En större andel av sökande med utländska gymnasiebetyg antogs dock, jämfört med behöriga sökande med svenska gymnasiebetyg (figur 12).

Figur 12: Andel behöriga av sökande med svenska respektive utländska gymnasiebetyg och andel antagna av behöriga sökande i ht 2018 och i ht 2019.

Internationella kurser och mastersutbildningar hösten 2019

Antagningsomgångarna till internationella kurser och program på grundnivå (IK) och masterutbildningar (MASTER) ht 2019 var mindre omfattande än den nationella antagningsomgången, vilket är normalt. De internationella antagningsomgångarna inrättades ht 2009 för att underlätta antagningsprocessen för utländska sökande och effektivisera värderingen av deras meriter.

De internationella utbildningar som erbjuds i dessa antagningsomgångar ges vanligen på engelska och marknadsförs främst mot utländska sökande, men är också öppna att söka för svenska sökande. Andelen sökande utan svenskt personnummer är större än de med svenskt personnummer. Andelen sökande utan svenskt personnummer har varit ungefär 75 procent sedan 2015.

Sedan 2011 är utbildningar på grundnivå och avancerad nivå – samt ansökan till dessa – avgiftsbelagda för sökande som är medborgare i ett land utanför EU/EES och Schweiz och som inte är utbytesstudenter. Eftersom IK- och MASTER-omgångarna främst har utländska sökande blir avgiftshanteringen en central del i början av urvalsprocessen. Sökande som varken styrker att de är avgiftsbefriade eller betalar anmälningsavgiften på 900 kronor (SEK) går inte vidare till behörighetsbedömning.

Sedan vårterminen 2018 har IK- och MASTER-omgångarna ett urval. Innan dess var det två urval, likt de stora nationella vår- och höstantagningarna. Övergången till ett urval har gjort att man kunnat förlänga behörighetsprövningen med omkring två veckor. Det har medfört att fler sena anmälningar nu hinner behörighetsprövas innan urvalet. För vårantagningen återspeglades detta i statistiken där exempelvis andelen behöriga sökande ökade, från omkring 45 procent per vårtermin till och med 2017, till omkring 53 procent 2018 och 2019³. För höstantagningen syntes ingen sådan tydlig ökning, men andelen behöriga sökande ökade ett par procentenheter, till 25 procent för IK och 41 procent för MASTER.

I detta kapitel jämförs det första (enda) urvalet i IK och MASTER ht 2019 med första urvalet i tidigare antagningsomgångar. För historisk statistik om andra urvalet i tidigare antagningsomgångar hänvisas till tidigare års trendrapporter.

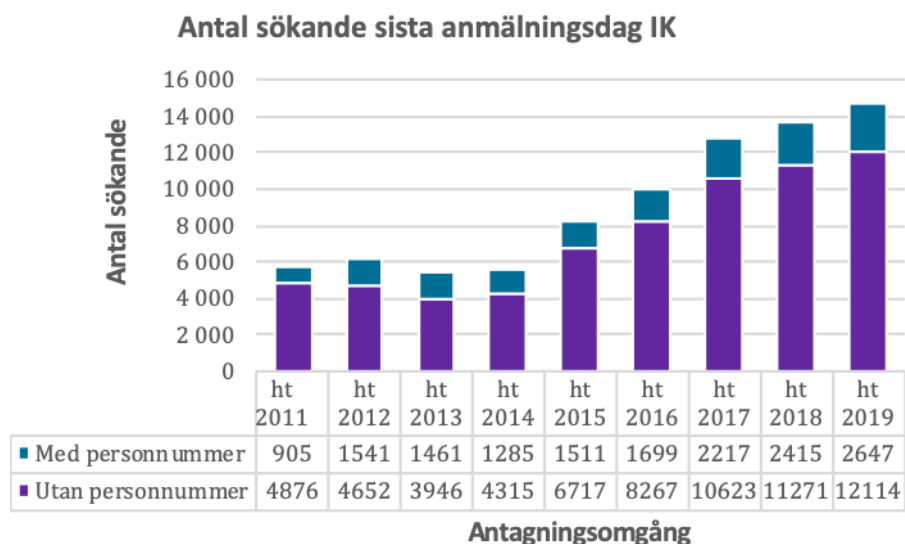
3. Antagning till högre utbildning vårterminen 2019: Analys av antagningsomgångarna och trender i antagningsstatistiken. UHR 2019. www.uhr.se/publikationer/publikationsbutiken/antagning-till-hogre-utbildning-varterminen-2019-analys-av-antagningsomgangarna-och-trender-i-antagningsstatistiken/

Sökande och antagna till internationella kurser

Sista anmälningssdag var antalet sökande 14 761, vilket var 8 procent fler än ht 2018. För sökande med svenskt personnummer var ökningen cirka 10 procent och för sökande utan svenskt personnummer cirka 7 procent. Antalet sökande har ökat sedan ht 2015, men ökningen var störst ht 2016 och ht 2017 (figur 13).

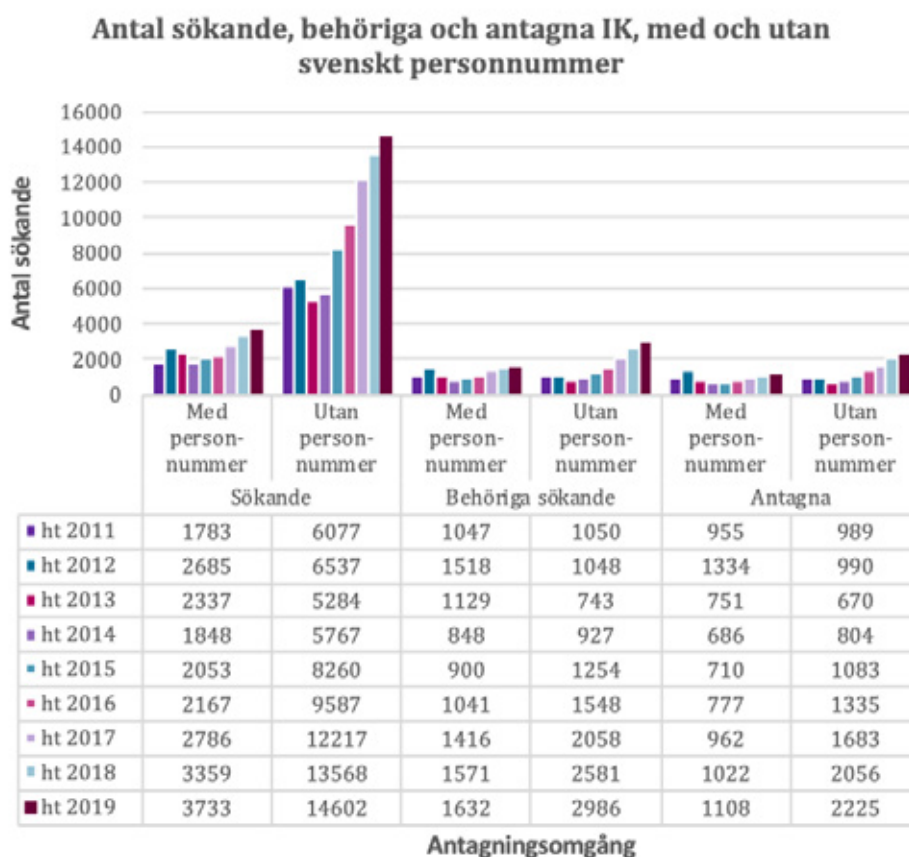
Sökande utan svenskt personnummer var fortsatt betydligt fler än sökande med svenskt personnummer. Det är dock inte anmärkningsvärt eftersom antagningsomgången riktar sig till utländska sökande, som oftast saknar svenskt personnummer. Andelen sökande utan svenskt personnummer var 82 procent i ht 2019 och andelen per antagningsomgång har varit cirka 82 procent sedan ht 2015.

Figur 13: Antal sökande i IK ht 2019 vid sista anmälningssdag uppdelat på om sökande har eller saknar svenskt personnummer.

I första urvalet hade antalet sökande med svenskt personnummer ökat med 11 procent och antalet sökande utan svenskt personnummer med 8 procent, jämfört med IK ht 2018. Även antalet behöriga sökande ökade för både de med svenskt personnummer (+4 %) och de utan svenskt personnummer (+16 %) och antalet antagna ökade från ht 2018 till ht 2019 (+8 %). Den procentuella ökningen av antalet antagna var lika stor för sökande med som utan svenskt personnummer. Notera att en sökande måste passera avgiftskontrollen för att behörigheten ska bedömas. Samtliga ökningarna har skett varje antagningsomgång sedan 2015 (figur 14).

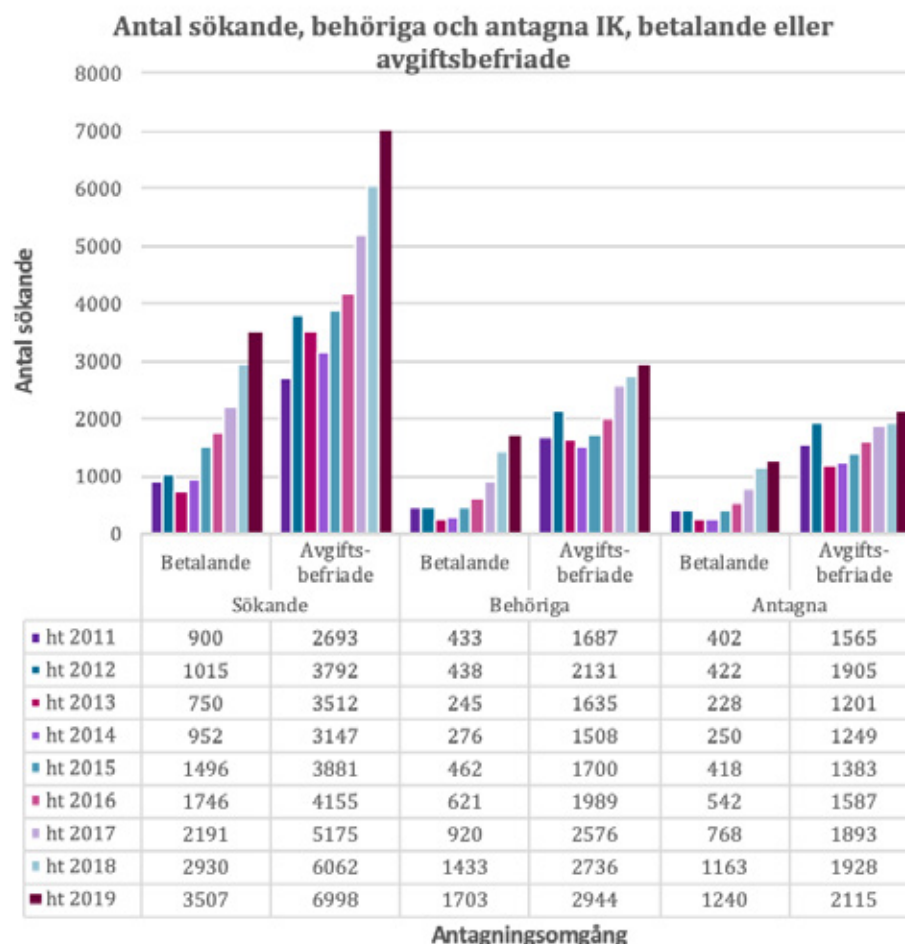
Figur 14: Antal sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna vid urvalet IK ht 2019, uppdelat på om sökande hade eller saknade svenskt personnummer.

Andelen sökande utan svenskt personnummer var 80 procent i ht 2019 och andelen per antagningsomgång har varit runt cirka 80 procent sedan 2015. Andelen som antogs till något av de program som de var behöriga till ökade något från ht 2018 hos sökande med svenskt personnummer (från 65 % till 68 %) men minskade något hos sökande utan svenskt personnummer (från 80 % till 75 %). Totalt sett minskade andelen behöriga som antogs från 74 procent ht 2018 till 72 procent ht 2019, vilket tyder på att konkurrensen ökat.

För att anmälan ska bedömas måste den sökande antingen betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Antalet sökande som betalat anmälningsavgift ökade från IK ht 2018 till IK ht 2019 (+20 %). Även antalet avgiftsbefriade sökande ökade i antal (15 %). Ungefär 31 procent av de avgiftsskyldiga sökande betalade anmälningsavgiften ht 2019, vilket var en högre andel än i ht 2018 då 27 procent gjorde det. Andelen har ökat årligen sedan 2011, då 17 procent betalade anmälningsavgiften. Bland de som klarade avgiftskontrollen utgjorde de som betalade anmälningsavgift minst andel (34 % betalande, 66 % avgiftsbefriade). Fördelningen var liknande den ht 2018 (33 % betalande, 67 % avgiftsbefriade). Andelen betalande har ökat årligen sedan ht 2013 (18 % betalande, 82 % avgiftsbefriade). Antalet behöriga sökande som klarade avgiftskontrollen ökade både hos betalande sökande (+19 %) och hos avgiftsbefriade sökande (8 %) (figur 15).

Figur 15: Antal sökande, behöriga sökande och antagna vid första urvalet IK ht 2019, uppdelade på avgiftsskyldiga som betalat anmälningavgift och avgiftsbefriade. Enstaka sökande betalar anmälningavgift trots att de är avgiftsbefriade, och räknas då i båda grupperna. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Andelen som bedömdes behöriga hos betalande sökande i IK ht 2019 var 49 procent, vilket var lika stor andel som ht 2018. Andelen har ökat årligen sedan ht 2014 (29 %) och var nu något över nivån 2011 (48 %). Andelen avgiftsbefriade som bedömdes behöriga var 42 procent ht 2019 mot 45 procent ht 2018 och andelen har sjunkit sedan 2011 (63 %).

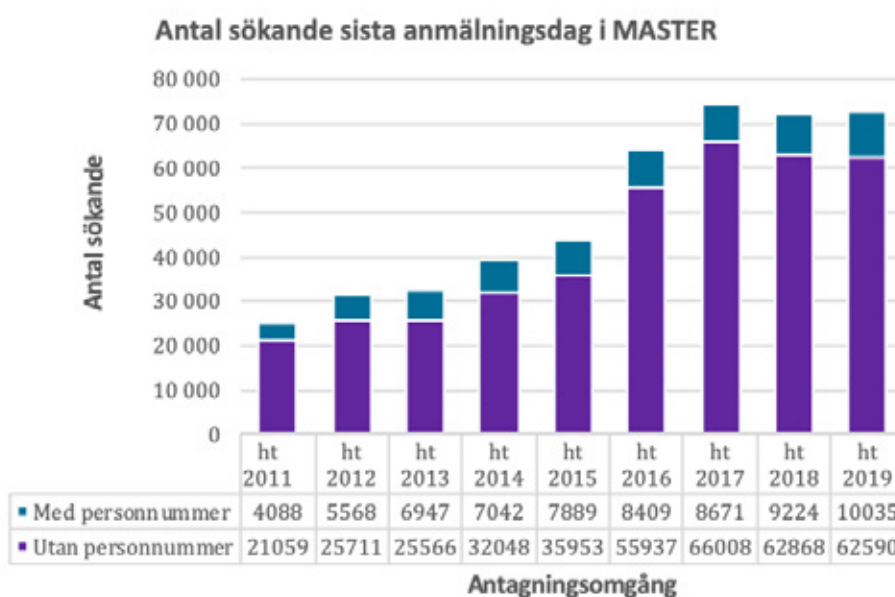
Antalet antagna ökade till 1 240 personer (+7 %) för betalande och till 2 115 personer (+10 %) för avgiftsbefriade mellan ht 2018 och ht 2019. Andelen behöriga sökande som blev antagna var nästan densamma för betalande som för avgiftsbefriade sökande ht 2019, 73 procent för betalande respektive 72 procent för avgiftsbefriade. Jämfört med ht 2018 minskade andelen från 81 procent för betalande och ökade från 70 procent för avgiftsbefriade sökande.

Det fanns 394 kurser att söka till i IK ht 2019, att jämföra med 419 kurser ht 2018. Det fanns 52 sökbara program, att jämföra med 54 program ht 2018.

Sökande och antagna till mastersprogram

Antalet sökande till MASTER ht 2019 var vid sista anmälningssdag 72 625, en ökning med 1 procent jämfört med ht 2018. Gruppen sökande med svenskt personnummer ökade (+9 %) och sökande utan svenskt personnummer minskade marginellt (under 1 %). Andelen sökande utan svenskt personnummer var större än andelen med svenskt personnummer (86 % respektive 14 %). Jämfört med tidigare antagningsomgångar har andelen sökande utan svenskt personnummer legat stabilt runt 87 (+-1) procent sedan ht 2016, då de ökade i antal med 56 procent (figur 16).

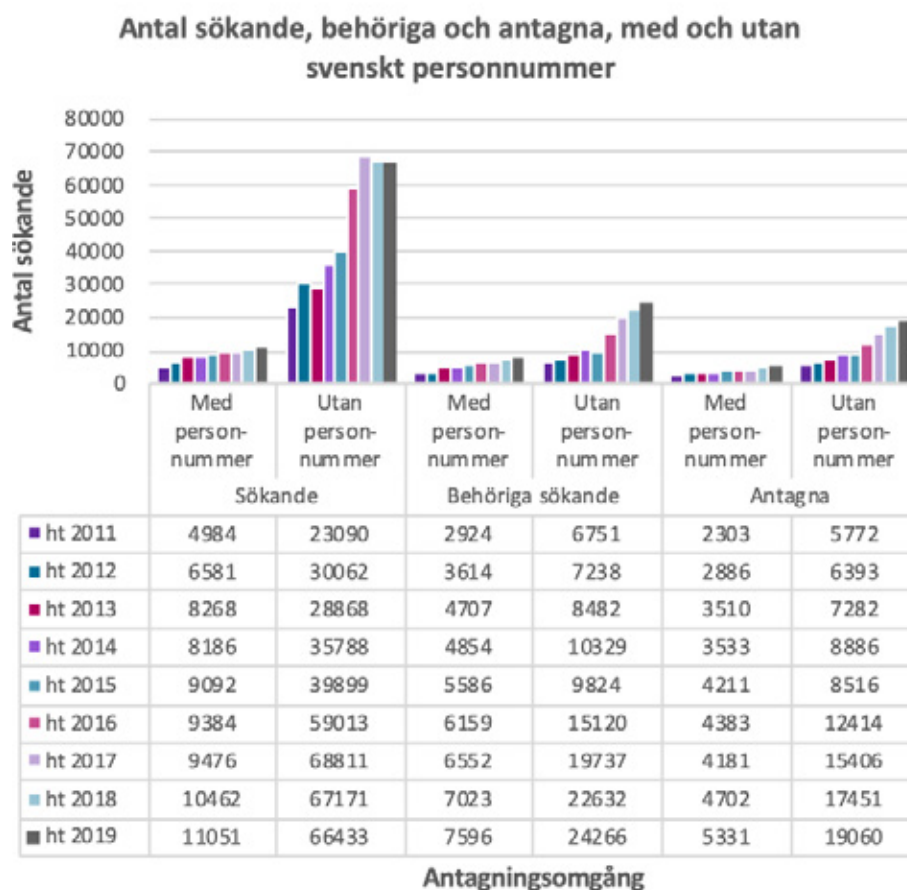
Figur 16: Antal sökande sista anmälningssdag till mastersprogram ht 2019, uppdelat på om sökande har eller saknar svenskt personnummer

Totala antalet sökande till MASTER minskade något (under 1 %) från ht 2018 till ht 2019. Minskningen berodde på färre sökande utan svenskt personnummer (-1 %). Sökande med svenskt personnummer ökade med 6 procent (figur 17).

Antalet behöriga sökande ökade något från ht 2018 (+7 %), ökningen var liknande för sökande med (+8 %) och utan svenskt personnummer (+7 %). Notera att en sökande måste passera avgiftskontrollen för att behörigheten ska bedömas. Antalet antagna ökade bland sökande med svenskt personnummer (+12 %) och bland sökande utan svenskt personnummer (+8 %). Andelen behöriga sökande med svenskt personnummer var lika stor som ht 2018. Andelen behöriga bland sökande utan svenskt personnummer ökade från 70 procent ht 2018 till 72 procent ht 2019. Andelen antagna av behöriga sökande ökade något för sökande med svenskt personnummer från 67 procent ht 2018 till 70 procent ht 2019 och för sökande utan svenskt personnummer från 77 procent ht 2018 till 79 procent ht 2019.

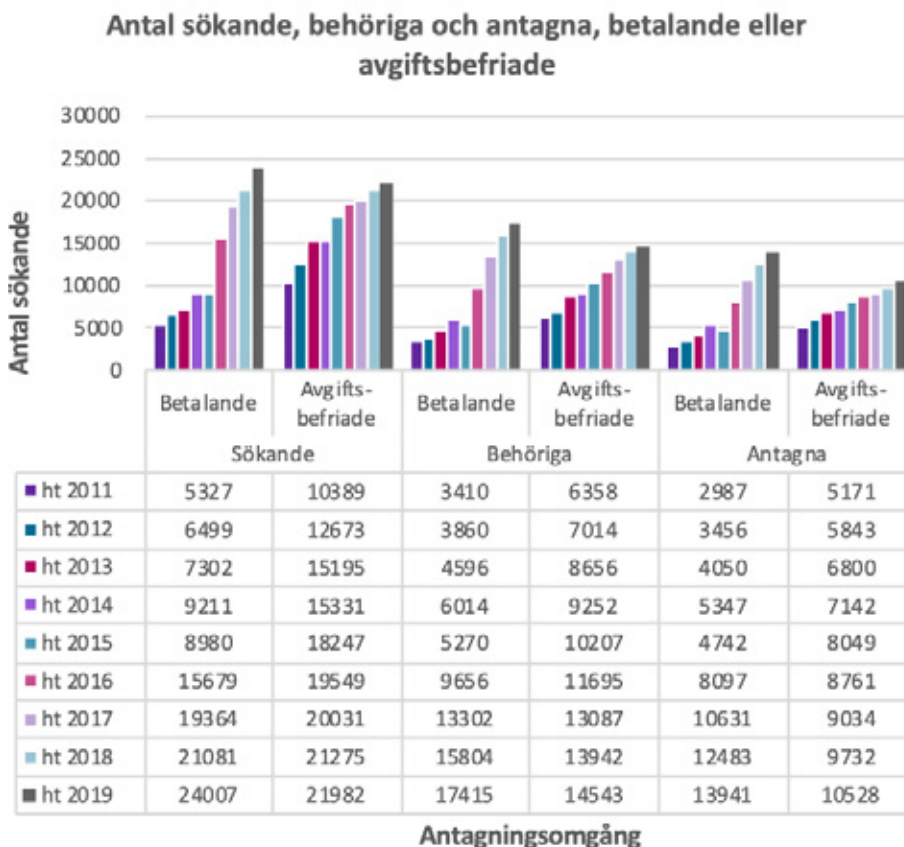
Figur 17: Antal sökande (inklusive sena anmälningar), behöriga sökande och antagna, uppdelat på om sökande har eller saknar svenskt personnummer.

För att anmälan ska bedömas måste den sökande antingen betala anmälningsavgift eller styrka avgiftsbefrielse. Ungefär 43 procent av de avgiftsskyldiga sökande betalade anmälningsavgiften ht 2019, vilket var en högre andel än i ht 2018 då 37 procent gjorde det. Andelen har ökat de senaste två åren, innan dess varierade andelen kring 31 (+2) procent (figur 18).

Figur 18: Antal sökande, behöriga sökande och antagna vid första urvalet, uppdelat på avgiftsskyldiga som betalat anmälningavgift och avgiftsbefriade. Enstaka sökande betalar anmälningavgift trots att de är avgiftsbefriade, och räknas i båda grupperna ovan. Därför kan summan av exempelvis antagna vara något större än antalet faktiskt antagna.

Antalet sökande som betalat anmälningavgift ökade från MASTER ht 2018 till ht 2019 (+14 %). Även antalet avgiftsbefriade sökande ökade något (+3 %). Ökningen av antalet sökande har varit störst i gruppen betalande sökande sedan ht 2016.

Andelen som bedömdes behöriga bland betalande sökande var 73 procent, något lägre än ht 2018 (75 %), men högre än tidigare antagningsomgångar (under 70 %). Andelen som bedömdes behöriga bland avgiftsbefriade sökande var 66 procent, samma som i ht 2018.

Andelen antagna i gruppen behöriga betalande sökande ökade något jämfört med ht 2018 (från 79 % till 80 % ht 2019). Andelen antagna i gruppen avgiftsbefriade behöriga sökande ökade något från 70 procent ht 2018 till 72 procent ht 2019.

Det fanns 781 program att anmäla sig till i MASTER ht 2019, att jämföra med 820 program ht 2018. Det erbjuds inga kurser utanför programmen i MASTER antagningsomgångarna.

Trender hösten 2008–2019

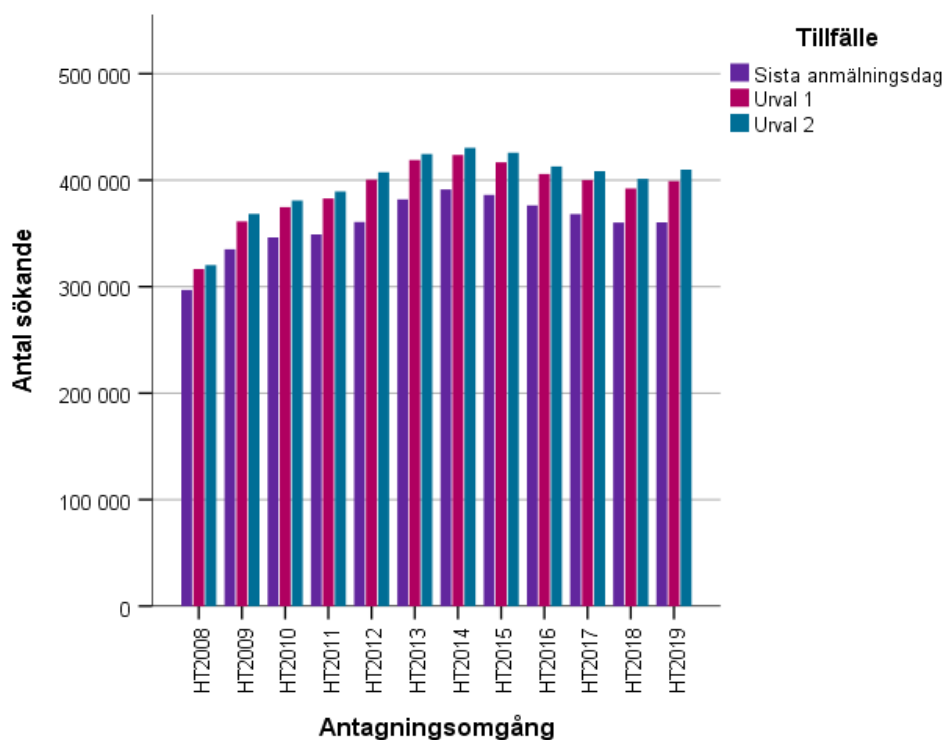
I det här kapitlet beskrivs utvecklingen över längre tid. Statistiken omfattar perioden ht 2008 till ht 2019 och gäller siffror för andra urvalet. I underlaget ingår antalet sökande, behöriga sökande, antagna och reserver för hela utbildningsutbudet, uppdelade efter de sökandes kön (kvinna eller man, enligt personnummer). Notera att sökande utan svenskt personnummer inte går att dela in efter kön och att summan av andelarna kön därför inte blir 100 procent. Vidare redovisas sökande och antagna till några specifika utbildningar som leder till yrkesexamen. Slutligen redovisas antalet utbildningar som gått att söka, kurser och program, totalt samt antal utbildningar som leder till de aktuella yrkesexamina.

För samtliga uppgifter i detta kapitel gäller att inställda utbildningar inte ingår.

Sökande

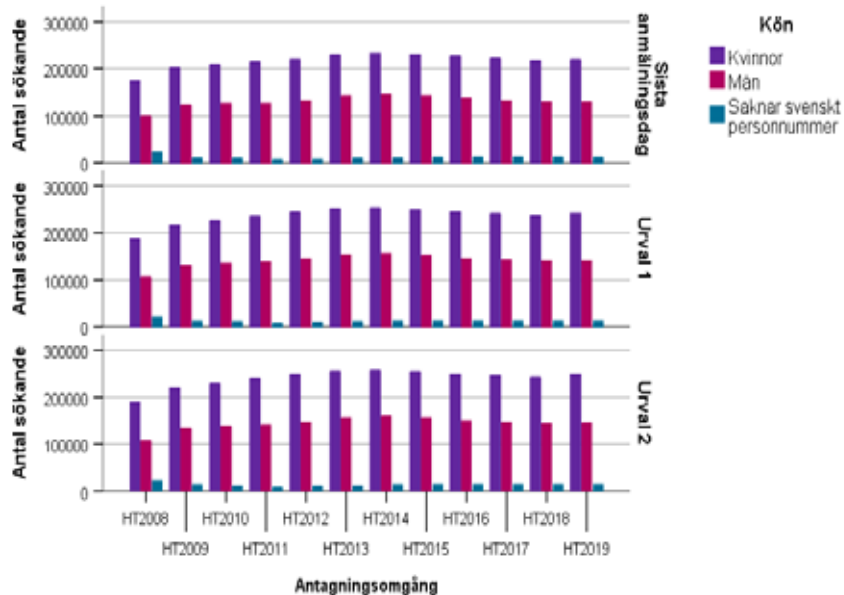
Antalet sökande vid sista anmälningssdag ökade från ht 2008 till ht 2014 för att därefter följa en svag negativ utveckling fram till antagningsomgången ht 2019, då det var något fler sökande än året innan. Trenden är densamma för alla mätillfällen; sista anmälningssdag, urval ett och urval två (figur 19).

Figur 19: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

Bland sökande har andelen kvinnor varit större än andelen män under hela perioden: 59–62 procent kvinnor jämfört med 34–37 procent män (2–8 % saknar svenskt personnummer). Andelen sökande utan svenskt personnummer minskade ht 2011 då studieavgifter infördes men har sedan dess ökat något igen och låg ht 2019 på cirka 3–4 procent. Könsfördelningen är liknande över antagningsomgången, vilket tyder på att det är lika vanligt för kvinnor, män och sökande utan personnummer att göra sena anmälningar (figur 20).

Figur 20: Antal sökande vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2019, per kön.

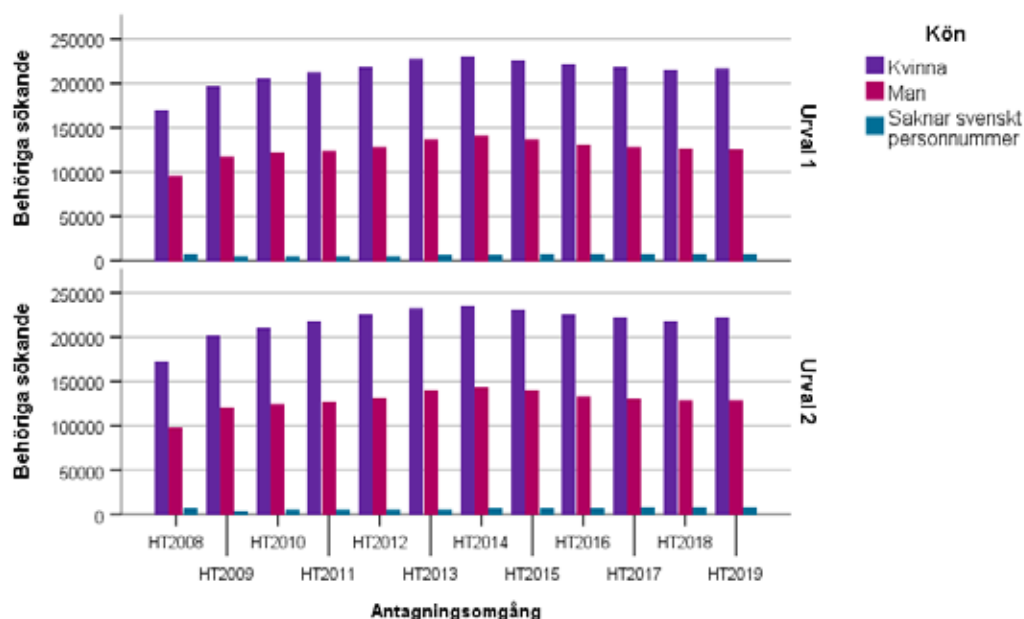

Antalet behöriga sökande har samvarierat med antalet sökande, med en positiv utveckling fram till 2014, följd av en svagt negativ utveckling 2015 till 2018 och en svag ökning ht 2019 (figur 21).

Perioden ht 2008 till ht 2019 samvarierade antalet behöriga kvinnor och män i liknande proportioner. Vid andra urvalet ht 2019 ökade dock antalet behöriga kvinnor med 2 procent medan antalet behöriga män låg kvar på samma nivå. Antalet behöriga sökande har legat ganska stabilt perioden ht 2016 till ht 2019, med antalet behöriga kvinnor runt 222 000 personer, män runt 130 000 personer och sökande utan personnummer runt 7 400 personer. Bland alla behöriga har andelen kvinnor under hela perioden varit cirka 62 procent och andelen män cirka 36 procent.

Antalet behöriga sökande utan svenskt personnummer minskade kraftigt i början av mätperioden mellan ht 2008 till ht 2009 (-64 %, 3 000 personer), vilket skulle kunna bero på att de internationella antagningsomgångarna var nyinrättade. Sedan minskade gruppen igen (-21 %, cirka 1 000 personer) mellan ht 2010 och ht 2011, då anmälnings- och studieavgifter infördes. Sedan ht 2012 har gruppen ökat varje år fram till ht 2016 för att sedan minska med några procent de senaste åren. Personer utan svenskt personnummer utgjorde 1 procent av de behöriga sökande vid andra urvalet ht 2011, och 2 procent ht 2019.

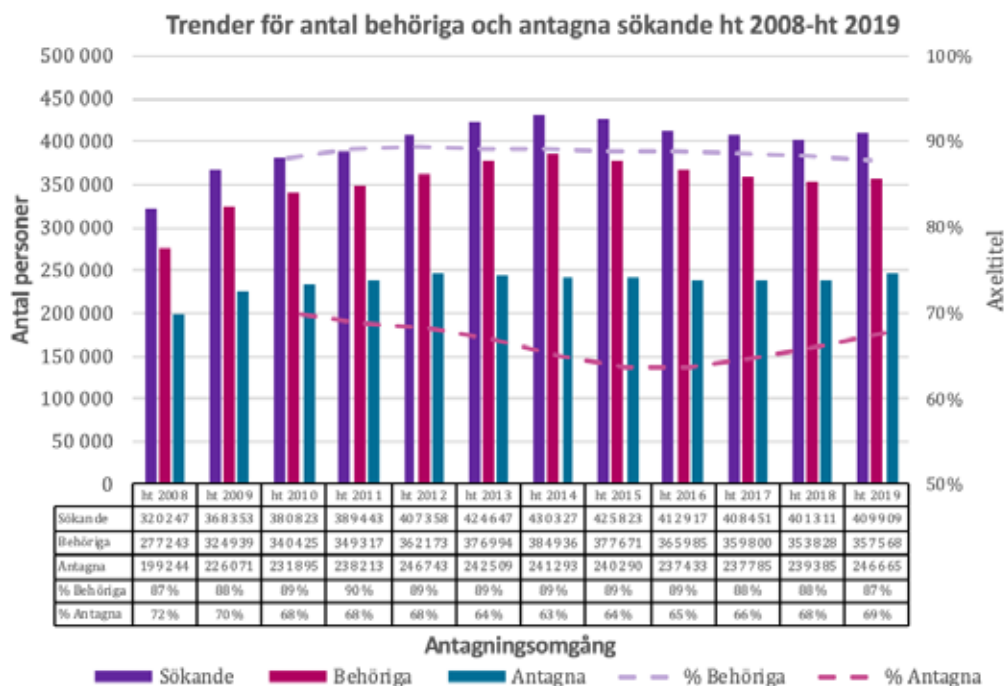
Figur 21: Antal behöriga sökande vid första och andra urvalet ht 2008 till ht 2019, per kön.

Antalet behöriga sökande vid andra urvalet ökade fram till ht 2014 för att därefter minska något. Sedan ht 2016 har antalet behöriga sökande legat på runt 360 000 personer och ökade ht 2019 med drygt 1 procent till 357 567 personer, jämfört med ht 2018 (figur 22).

Andelen behöriga sökande ökade i början av perioden men har sedan dess avtagit och ht 2019 var lika stor andel behöriga som ht 2008. Under perioden har andelen behöriga sökande varit cirka 88 procent.

Figur 22: Antal sökande, behöriga sökande och antagna vid andra urvalet ht 2008–ht 2019. Även trendlinjer med 3-årsmedelvärden för andelen behöriga av alla sökande och andelen antagna av behöriga sökande. Notera att den högra skalan är kapad vid 50%.

Andelen sökande som bedöms behöriga är liknande för sökande med svenskt personnummer. Ht 2019 bedömdes cirka 89 procent av alla sökande kvinnor behöriga och cirka 88 procent av alla sökande män. Andelen har minskat något de senaste åren från toppnoteringen ht 2014 då 92 procent av kvinnorna och 90 procent av männen bedömdes behöriga.

Andelen sökande utan personnummer som bedöms behöriga har varit cirka 49 procent sedan ht 2016. Störst andel bedömdes behöriga ht 2011, då studieavgifterna infördes och 52 procent bedömdes behöriga. Året innan var andelen dock 42 procent och året efter 44 procent, från vilket en långsam årlig ökning har nått dagens nivå ht 2019.

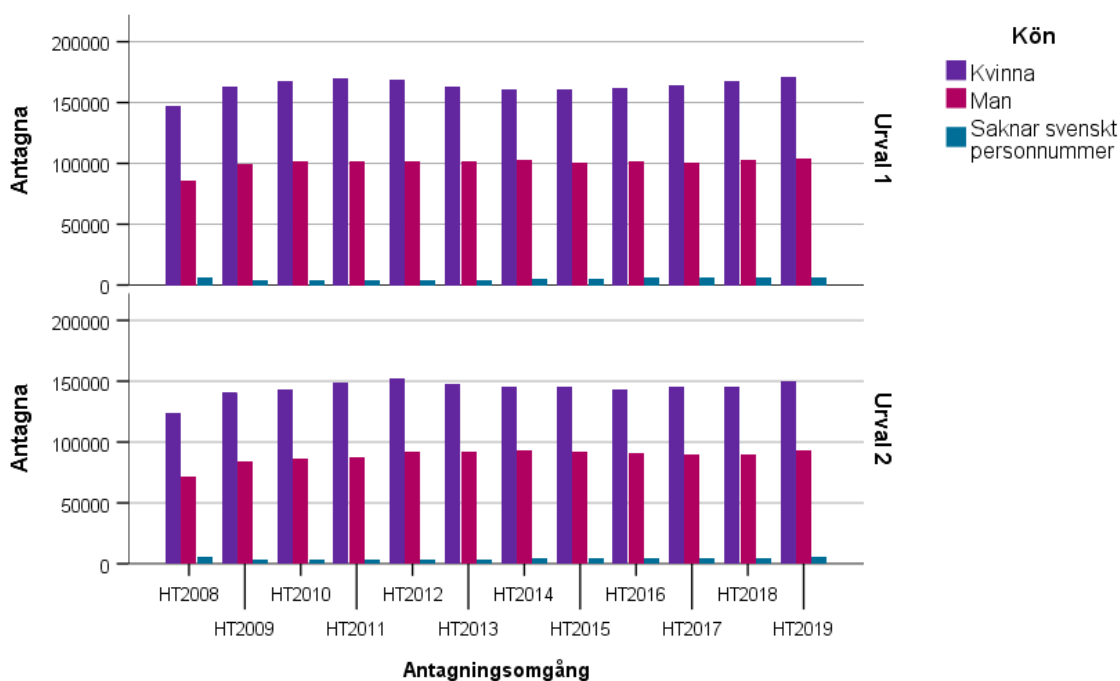
Antagna

Antalet antagna ökade fram till ht 2012 och har därefter fluktuerat, men var ht 2019 åter på samma nivå som ht 2012. Andelen antagna per sökande minskade från 63 procent eller högre innan ht 2013 till under 60 procent perioden ht 2014 till ht 2018. Antagningsomgången ht 2019 var andelen antagna per sökande 61 procent. Andelen antagna av behöriga sökande var som störst ht 2008 men minskade sedan när antalet behöriga sökande ökade mer än antalet antagna, vilket betyder att konkurrensen ökade. Konkurrensen var som hårdast ht 2013 till ht 2014, då det fanns flest behöriga sökande. Sedan ht 2015 har andelen antagna av behöriga sökande stigit något varje år och konkurrensen har således minskat. Antalet antagna vid andra urvalet ökade fram till ht 2010, då 273 072 personer antogs, och har därefter haft ganska små variationer. De senaste två höstantagningsomgångarna ökade antalet antagna svagt till 279 364 personer ht 2019 (figur 23).

Andelen antagna kvinnor har varit cirka 61 procent och andelen antagna män cirka 37 procent under perioden ht 2008 till ht 2019. Andelen sökande utan svenskt personnummer som antagits ökade från drygt 1 procent perioden ht 2009 till ht 2014 till knappt 2 procent perioden ht 2016 till ht 2019.

Antalet antagna minskar mellan första och andra urvalet, beroende på att sökande tackar nej till utbildningsplatser och att utbildningar ställs in. Under perioden ht 2008 till ht 2010 minskade antalet antagna med cirka 40 000 mellan första och andra urvalet, sedan var förändringen mindre och mellan ht 2012 till ht 2015 minskade antalet antagna med cirka 25 000 mellan urvalen. Sedan dess har förändringen mellan urvalet ökat igen och ht 2019 var 32 699 färre personer (-13 %) antagna i urval 2 jämfört med urval 1.

Figur 23: Antal antagna i första och andra urvalet ht 2008 till ht 2019, per kön.

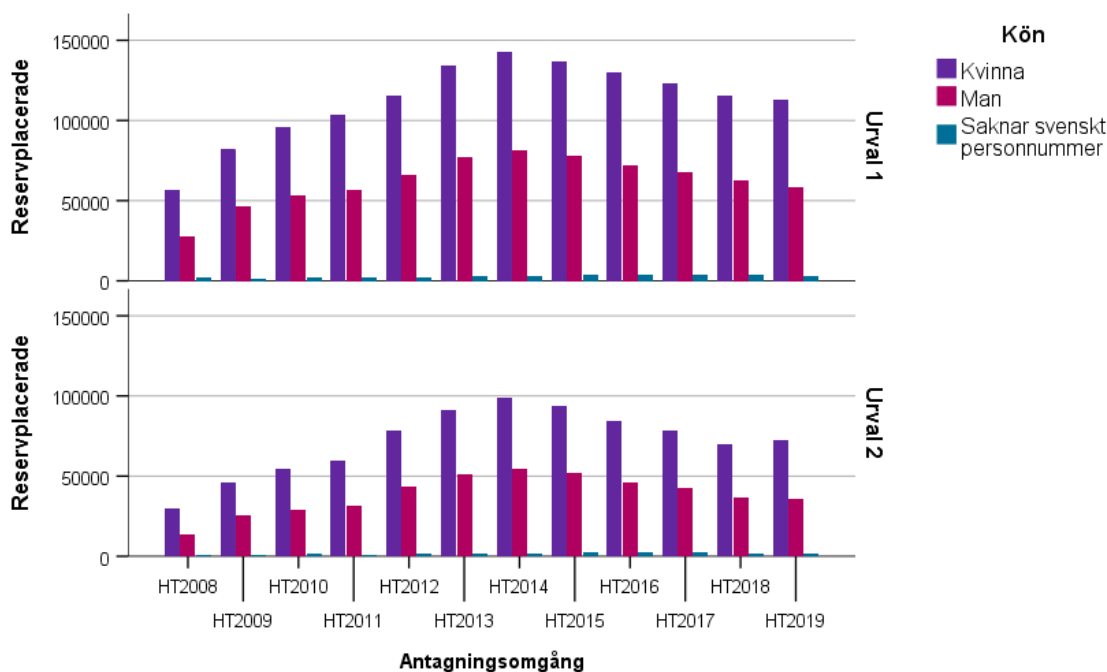

Antalet reservplacerade minskar mellan första och andra urvalet, beroende på att antagna och reservplacerade tackar nej och stryks från sin plats eller att reservplacerade tackar ja och antas. Antagningsomgången ht 2008 var förändringen -49 procent, skillnaden sjönk till -32 procent ht 2014 och ökade sen till -40 procent ht 2018. Ht 2019 minskade antalet reservplacerade med -37 procent mellan första och andra urvalet. Antalet reservplacerade var som störst ht 2014, den antagningsomgång då antalet sökande var som störst under tidsperioden, och minskade sedan till ht 2018. Antagningsomgången ht 2019 ökade antalet reservplacerade något från 107 621 personer till 109 352 personer (+2 %). Utvecklingen har varit liknande oavsett kön, dock minskade antalet reservplacerade män något i ht 2019 (-2 %) när antalet reservplacerade kvinnor ökade något (+3 %) (figur 24).

Fördelningen av antalet reservplacerade personer under perioden ht 2009 till ht 2019 har varit cirka 64 procent kvinnor, cirka 35 procent män och cirka 1 procent utan personnummer. I antagningsomgången ht 2019 var 71 882 kvinnor (66 %), 35 834 män (33 %) och 1 636 personer utan svenskt personnummer reservplacerade (1 %).

Andelen reservplacerade per sökande har varit något högre hos kvinnor än hos män under hela mätperioden. Ht 2019 var andelen reservplacerade per sökande 29 procent hos kvinnorna och 25 procent hos männen. Sökande utan personnummer reservplacerades i en mycket liten grad antagningsomgången ht 2008 (3 %), men andelen har ökat sen dess till en nivå på cirka 12 procent perioden ht 2013 till ht 2019.

Figur 24: Antal reservplacerade i första och andra urvalet ht 2008–ht 2019, per kön.

Sökande och antagna till några utbildningar som leder till yrkesexamina

Här beskrivs utvecklingen för utbildningar som leder till någon av följande yrkesexamina:

- Civilingenjörsexamen
- Högskoleingenjörsexamen
- Läkarexamen
- Lärarexamina
- Sjuksköterskeexamen
- Socionomexamen.

Notera att utbildningar som leder till lärarexamen är ett samlingsbegrepp som omfattar olika typer av utbildningar. Sedan hösten 2011 utfärdas fyra olika lärarexamina: förskolläraryrkes-, grundläraryrkes-, ämnesläraryrkes- och yrkesläraryrkesexamen. Till lärarexamina räknas här också speciallärarexamen och specialpedagogexamen.

Senare i rapporten (se s. 45) redovisas mer detaljerad statistik om sökande till lärarutbildningar. Exempelvis redovisas sökande och antagna fördelade efter utbildningstyper. Där redovisas också sökande och antagna till grundläraryrkes- och ämnesläraryrkesutbildningar uppdelade efter inriktning.

Hämtningen av information om lärarutbildningar är optimerad för 2014 års förutsättningar och det finns risk för att utbildningar längre tillbaka i tiden inte kommer med i hämtningen. Lärarutbildningarna kan därför ha haft något överdrivna uppgångar under perioden före 2014 av såväl sökande som antagna. Jämförelser med uppgifter längre tillbaka i tiden än 2014 bör därför göras med försiktighet.

I statistiken för utbildningar som leder till sjuksköterskeexamen ingick påbyggnadsutbildningar till specialistsjuksköterskeexamen till och med ht 2019. Sedan ht 2018 har flertalet lärosäten valt att ha de utbildningarna i en separat antagningsomgång som inte ingår i statistikuttaget för denna rapport. Det medför att uppgifterna för sjuksköterskeutbildningar sedan ht 2018 inte är jämförbara med tidigare terminer. Däremot finns statistik för sjuksköterskeutbildningar som inleds på grundnivå. Den redovisas med totaluppgifter i följande avsnitt.

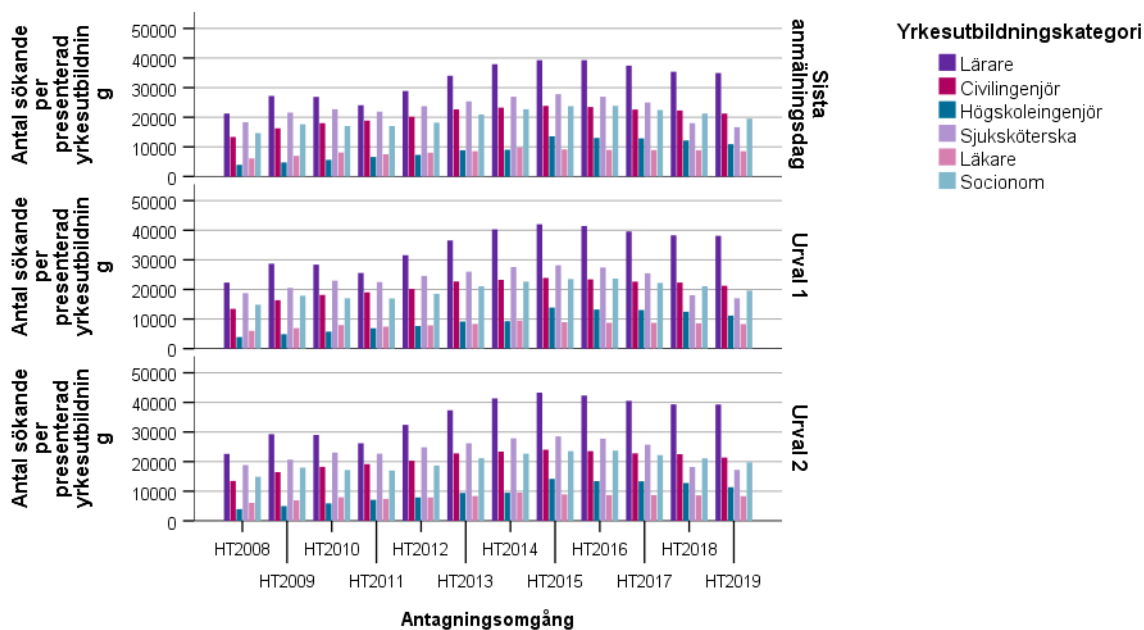
Sett till hela perioden har antalet ansökningar till utbildningar som leder till yrkesexamen ökat, med högst antal ansökningar runt ht 2015, vilket följer trenden för det totala antalet ansökningar. De flesta av utbildningarna presenterade här hade flest sökande ht 2015 eller ht 2016, men läraryrkesutbildningen hade flest sökande ht 2014. Sedan dess har antalet sökande minskat. Trenden under perioden visar att lärarutbildningar, civilingenjörutbildningar och högskoleingenjörutbildningar, läkare- och socionomutbildningar har haft en svag ökning och sjuksköterskeutbildningar har, sedan ht 2018, minskat i andel ansökningar. Andelen sökande till utbildningar som leder till yrkesexamen minskade från 34 procent ht 2016 till 29 procent ht 2019 (figur 25).

Nedanstående uppgifter avser antalet och andelen sökande till utbildningar (vid det andra urvalet) som leder till följande examina:

- **Lärarutbildningarna** har minskat med drygt 4 000 sökande sedan ht 2015, till drygt 39 300 sökande ht 2019 (-9 %), cirka 10 procent av ansökningarna.
- **Civilingenjörsutbildningarna** har minskat med knappt 2 700 sökande sedan ht 2015, till knappt 21 400 sökande ht 2019 (-11 %), cirka 5 procent av ansökningarna.
- **Högskoleingenjörsutbildningarna** har minskat med drygt 2 800 sökande sedan ht 2015, till knappt 11 400 sökande ht 2019 (-20 %), cirka 3 procent av ansökningarna.
- **Sjuksköterskeutbildningarna**⁴ har minskat med drygt 900 sökande sedan ht 2018, till drygt 17 000 sökande ht 2019 (-5 %), cirka 4 procent av ansökningarna.
- **Läkarutbildningarna** har minskat med drygt 1 200 sökande sedan ht 2016, till drygt 8 300 sökande ht 2019 (-12 %), cirka 2 procent av ansökningarna.
- **Socionomutbildningarna** har minskat med drygt 3 900 sökande sedan ht 2016 till drygt 19 700 sökande ht 2019 (-17 %), cirka 5 procent av ansökningarna.

Figur 25: Totalt antal sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2019.

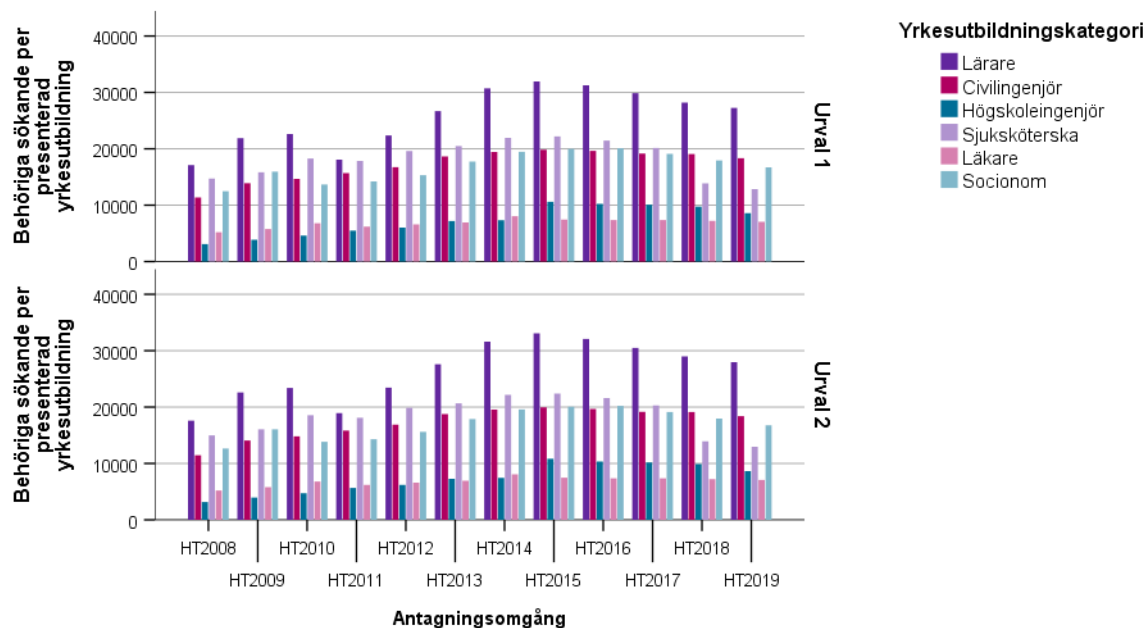
Antalet behöriga sökande till de olika utbildningarna följer i stort trenden för samtliga sökande och antalet behöriga sökande till samtliga utbildningar. Antalet behöriga sökande ökade till de flesta utbildningarna fram till ht 2015. Undantagna är läkarprogrammen, som hade flest behöriga sökande ht 2014, och socionomprogrammen, som hade flest behöriga sökande ht 2016. Efter

4. Statistik efter ht 2018 är inte jämförbar med tidigare terminer, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats", s. 45.

det minskade antalet behöriga sökande till samtliga grupper av utbildningar (figur 26).

- **Lärarutbildningarna** minskade med drygt 5 100 behöriga sökande (-15 %). Andelen behöriga sökande ht 2019 var 71 procent och störst andel behöriga var det ht 2010 (81 %).
- **Civilingenjörsutbildningarna** minskade med drygt 1 500 behöriga sökande (-8 %). Andelen behöriga sökande ht 2019 var 86 procent, vilket också var störst andel behöriga för perioden.
- **Högskoleingenjörsutbildningarna** minskade med drygt 2 200 behöriga sökande (-20 %). Andelen behöriga sökande ht 2019 var 76 procent och störst andel behöriga var det ht 2010 (80 %).
- **Sjuksköterskeutbildningarna** minskade med knappt 1 000 behöriga sökande (-7 %). Andelen behöriga sökande var 85 procent ht 2019, något större andel än ht 2018 (84 %).
- **Läkarutbildningarna** minskade med knappt 1 000 behöriga sökande (-12 %). Andelen behöriga sökande ht 2019 var 85 procent och högst andel behöriga var det ht 2008 (86 %).
- **Socionomutbildningarna** minskade med drygt 3 400 behöriga sökande (-17 %). Andelen behöriga sökande ht 2019 var 85 procent och högst andel behöriga var det ht 2009 (89 %).

Figur 26: Antal behöriga sökande till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2019.

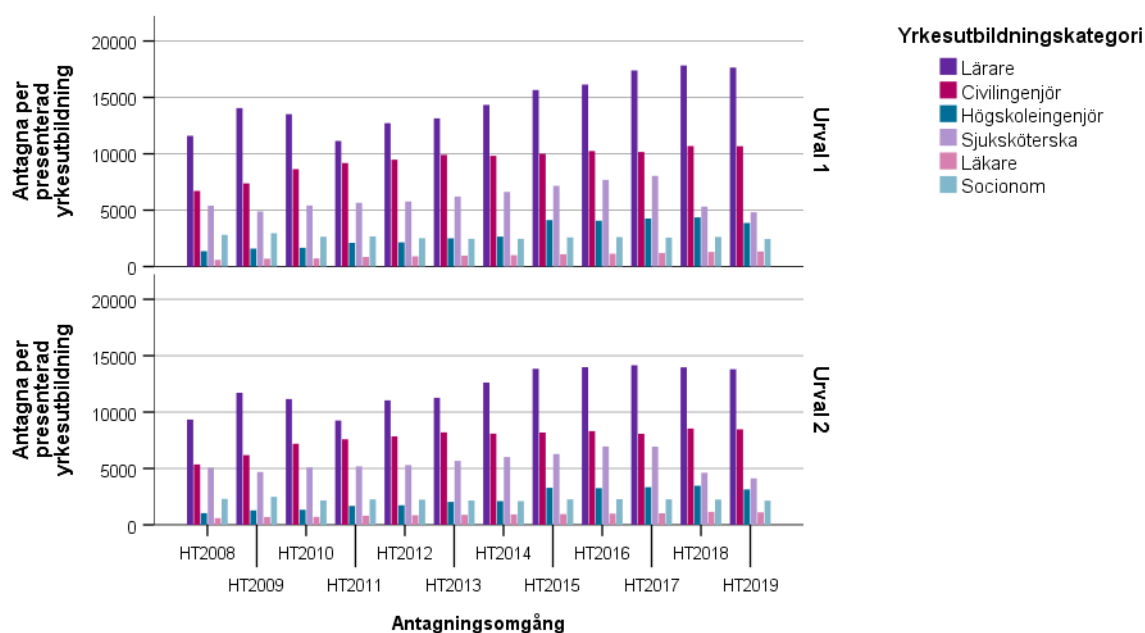

Antalet antagna till de olika utbildningarna följer inte samma trender som totalt antal sökande och behöriga sökande (figur 27).

Nedan jämförs högsta antagningstalet med ht 2019.

- **Lärarytbildningarna** hade flest antagna ht 2017, med drygt 14 100 antagna. Sedan dess har antalet sjunkit med drygt 300 personer (-2 %).
- **Civilingenjörutbildningarna** hade flest antagna ht 2018, med drygt 8 500 antagna. Sedan dess har antalet sjunkit med knappt 100 personer (-1 %).
- **Högskoleingenjörutbildningarna** hade flest antagna ht 2018, med knappt 3 500 personer. Sedan dess har antalet sjunkit med drygt 300 personer (-9 %).
- **Sjuksköterskeutbildningarna** hade flest antagna ht 2017 med knappt 7 000 personer. Sedan dess har antalet sjunkit med drygt 2 800 personer (-41 %).
- **Läkarutbildningarna** hade flest antagna ht 2018, med drygt 1 100 personer. Sedan dess har antalet sjunkit med knappt 40 personer (-3 %).
- **Socionomutbildningarna** hade flest antagna ht 2009 med knappt 2 500 personer. Sedan dess har antalet antagna varierat med upp och nedgångar med ett medelvärde på cirka 2 200 personer, ht 2019 antogs drygt 2 100 personer.

Figur 27: Antal antagna till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningsdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2019.

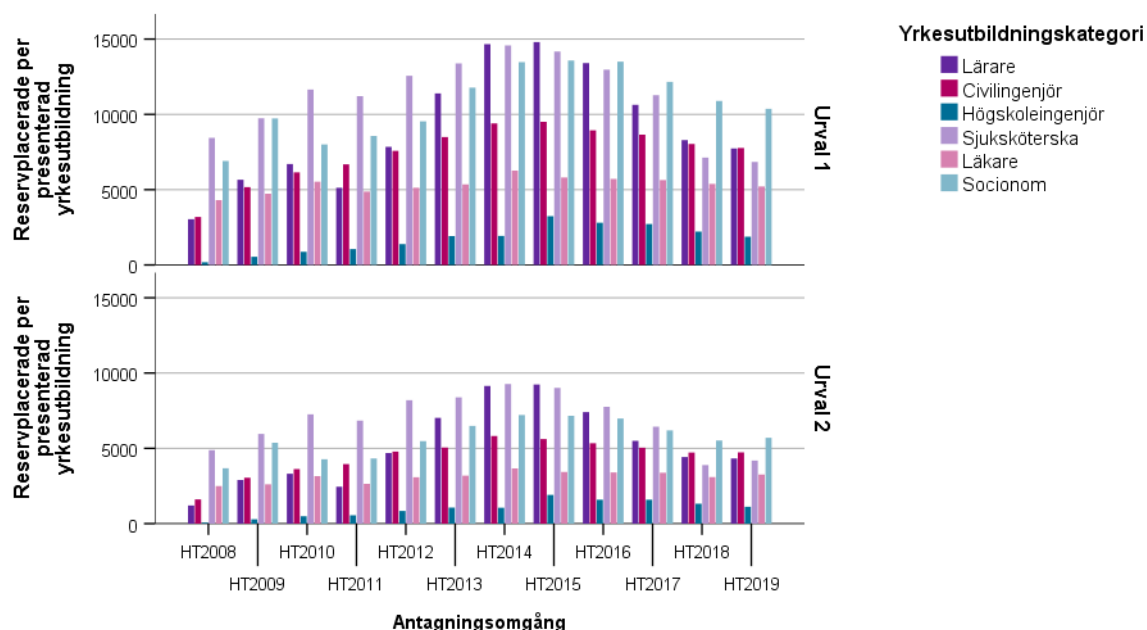

Antalet reservplacerade följer samma trender som antalet sökande för de flesta utbildningsgrenarna, bortsett från att vissa utbildningar hade flest antal reservplacerade ht 2015. Efter perioden 2014 till 2015 minskade antalet reservplacerade för alla undersökta yrkesutbildningar. Mellan ht 2018 och ht 2019 fortsatte antalet reservplacerade att minska eller stannade på ungefär samma nivå (figur 28).

Nedan redovisas antalet reservplacerade personer per antagen person.

- **Läraryrkesutbildningarna** hade störst andel reservplacerade ht 2014 (0,73 reservplacerade per antagen) och ht 2019 fanns det 0,31 reservplacerade per antagen.
- **Civilingenjörsutbildningarna** hade störst andel reservplacerade ht 2014 (0,72 reservplacerade per antagen) och ht 2019 fanns det 0,56 reservplacerade per antagen.
- **Högskoleingenjörsutbildningarna** hade störst andel reservplacerade ht 2015 (0,58 reservplacerade per antagen) och ht 2019 fanns det 0,36 reservplacerade per antagen.
- **Sjuksköterskeutbildningarna** hade störst andel reservplacerade ht 2015 (1,5 reservplacerade per antagen) och ht 2019 fanns det 1,0 reservplacerade per antagen.
- **Läkarutbildningarna** hade störst andel reservplacerade ht 2015 (4,4 reservplacerade per antagen) och ht 2019 fanns det 2,9 reservplacerade per antagen.
- **Socionomutbildningarna** hade störst andel reservplacerade ht 2015 (3,4 reservplacerade per antagen) och ht 2019 fanns det 2,7 reservplacerade per antagen.

Figur 28: Antal reservplacerade till några utbildningar som leder till yrkesexamen, vid sista anmälningsdag, första och andra urvalet ht 2008–ht 2019.

Sökande och antagna till lärarutbildningar

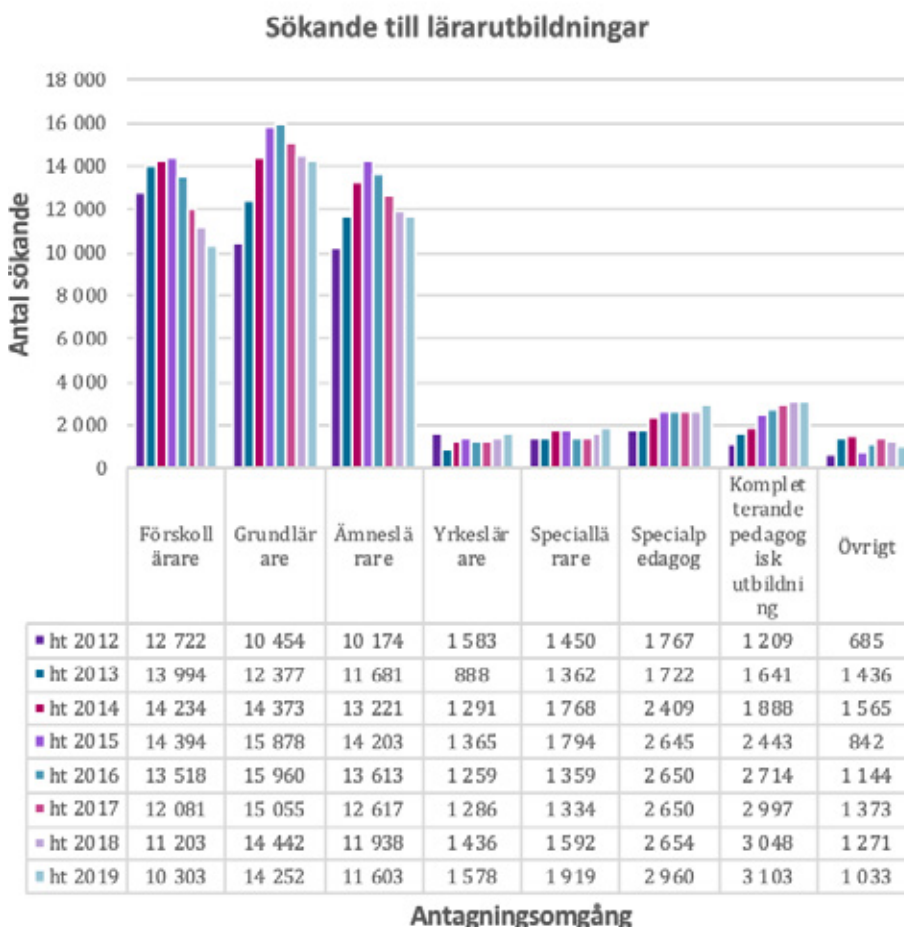
Tidigare i rapporten har antalet sökande, antagna med mera redovisats för lärarutbildningar som en helhet, med specialpedagoger och speciallärare medräknade. Här redovisas olika typer av lärarutbildningar separat, liksom olika inriktningar av grundlärar- och ämneslärarutbildningar.

Notera att en och samma individ kan ha sökt och antagits till flera lärarutbildningar. Summan av sökande och av antagna till olika lärarutbildningar kan därför överstiga antalet individer som sökt och som antagits till lärarutbildningar.

Nuvarande lärarutbildningar och examensordning för lärarexamina infördes från och med hösten 2011. Innan dess var utbildningarna annorlunda strukturerade och inte jämförbara med nuvarande strukturer. Därför redovisas här uppgifter från ht 2012 till ht 2019.

Intresset för lärarutbildning har ökat sedan 2012, även om antalet sökande kan fluktuera mellan olika antagningsomgångar. Förskol-, grund- och ämneslärare är de tre typer av lärarutbildningar som har flest sökande. De följer huvudsakligen samma trend med fler sökande fram till ht 2016 eller ht 2017, därefter minskningar år för år (figur 29).

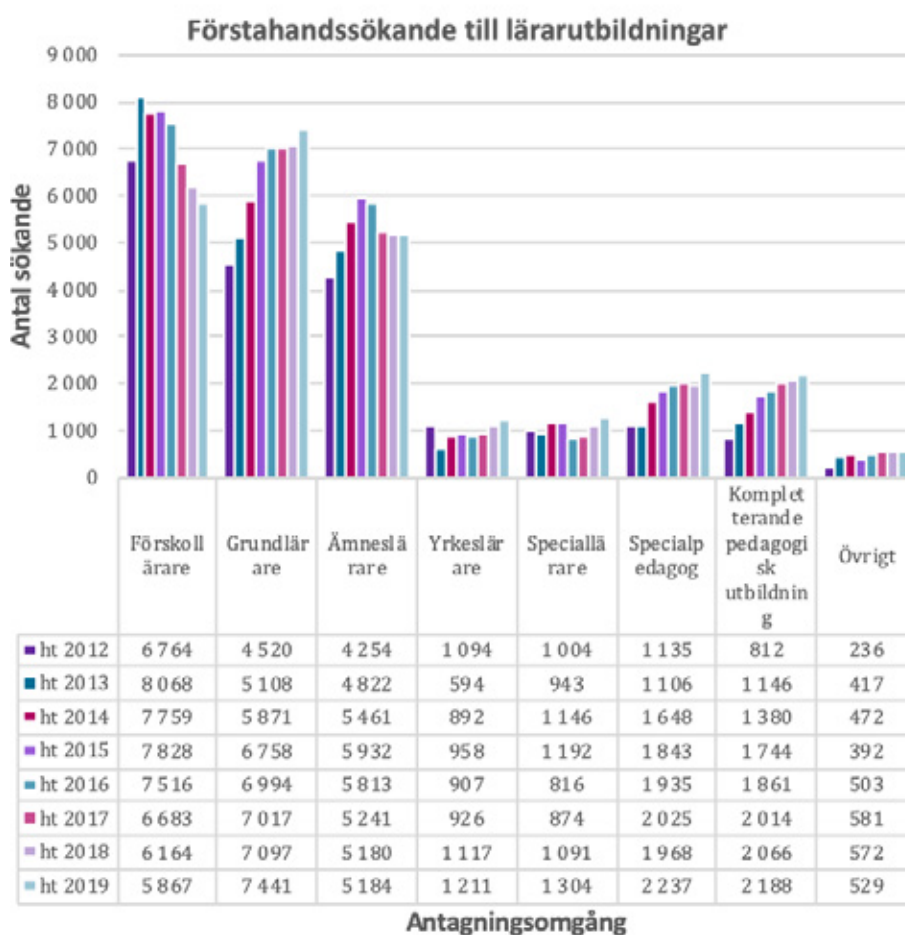
Figur 29: Antal sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2019.

Trenden för antalet förstahandssökande följer i stort trenden för antalet sökande, med undantag för en ökning av antalet förstahandssökande till grundlärarutbildningen (figur 30).

Yrkeslärarutbildningen och kompletterande pedagogisk utbildning hade också flera förstahandssökande 2018 och 2019 än åren innan, en ökning som sannolikt avspeglar de olika insatser som görs för att väcka intresse för lärarutbildningen och läraryrket. Bland annat har en digital lärarutbildningsguide tagits fram och lanserats under 2019 där fokus har varit att öka kännedomen om de kompletterande lärarutbildningarna⁵. En utvärdering av de första sex månaderna visar att sidorna om yrkeslärarutbildning och kompletterande pedagogisk utbildning har varit mest besökta, och således väckt mest intresse.

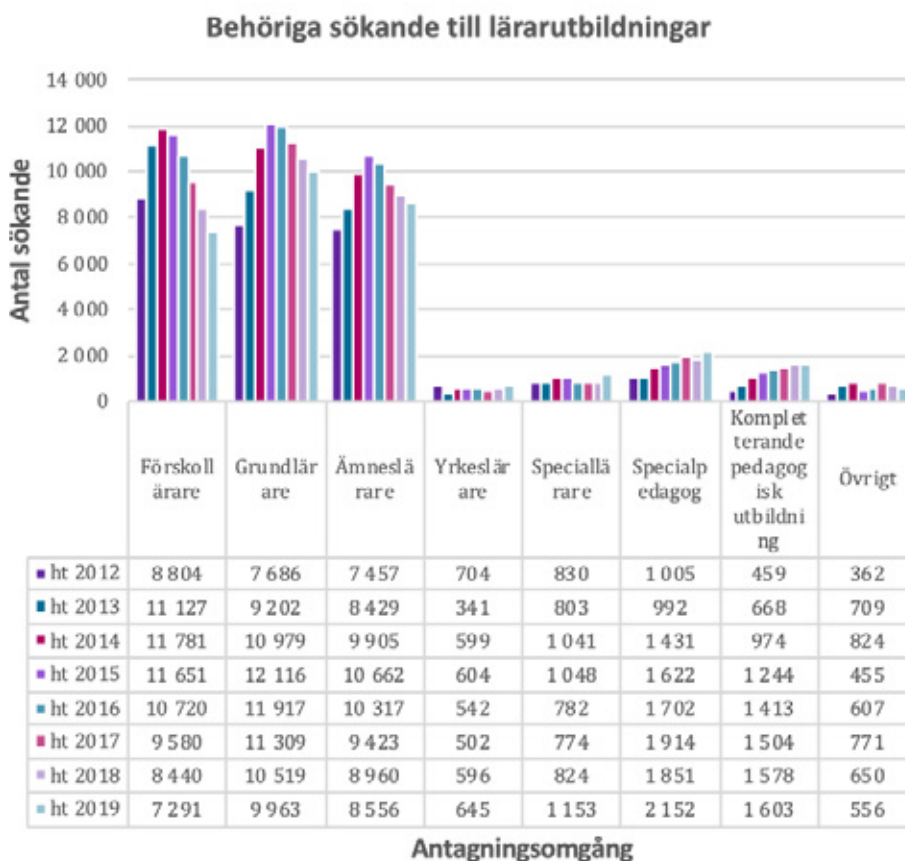
Figur 30: Antal förstahandssökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2019.

5. Redovisning av ett regeringsuppdrag. Information om vägar till lärar- och förskolläraryrkena. UHR. Diarienummer 1.1.1-00019-2019

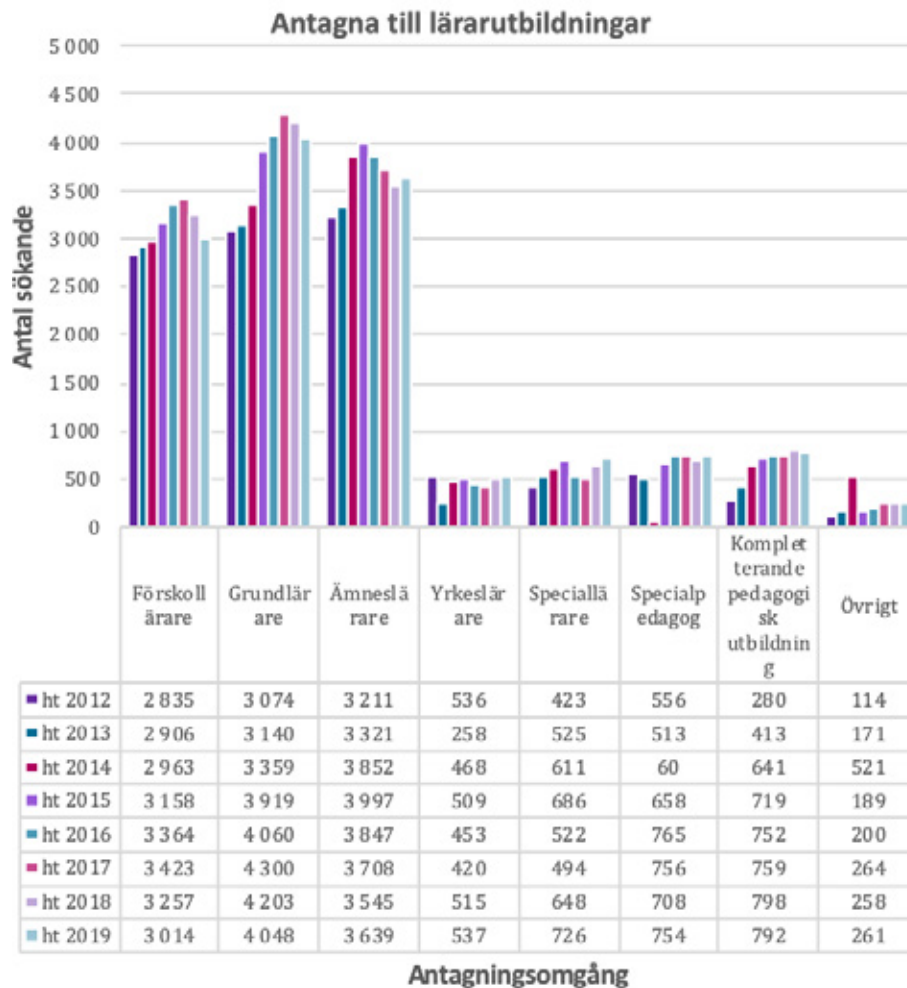
Antalet behöriga sökande till de olika typerna av lärarutbildningar följer i stort samma trend som antalet sökande totalt. Andelen behöriga varierar mellan de olika utbildningstyperna. Till de tre största utbildningstyperna var andelen behöriga sökande mellan 70 och 74 procent ht 2019 (figur 31).

Figur 31: Antal behöriga sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2019.

Antalet antagna följer inte riktigt samma trender som antalet sökande och behöriga sökande. Antalet antagna ökade fram till ht 2017 och är numera betydligt större än i början av perioden för flertalet lärarutbildningstyper (figur 32).

Figur 32: Antal antagna sökande till lärarutbildningar per examen (motsvarande) vid andra urvalet ht 2012–ht 2019.

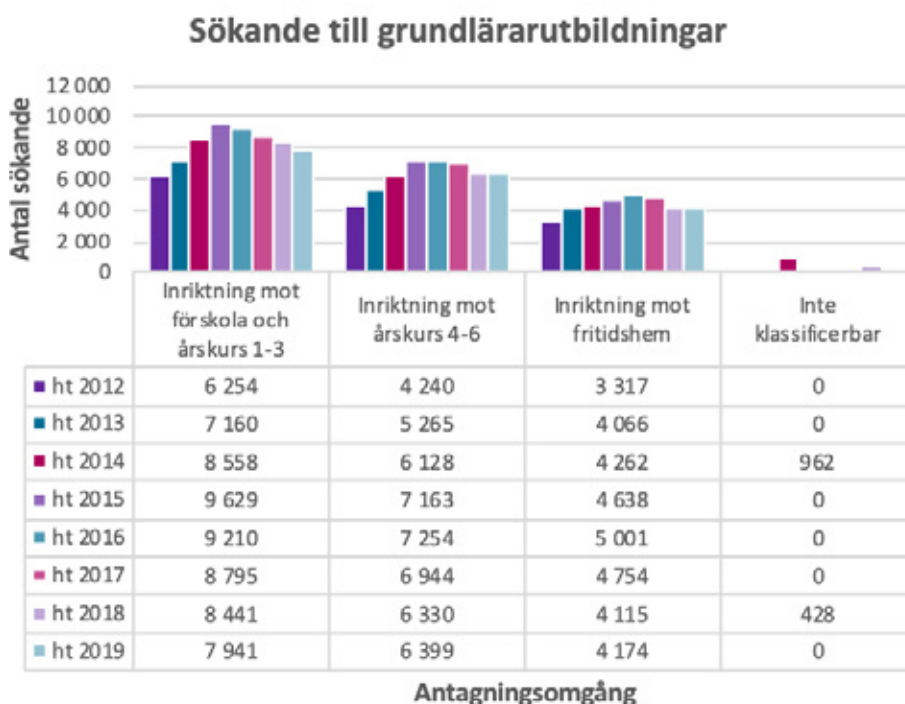

Sökande och antagna till grundläroutbildningens olika inriktningar

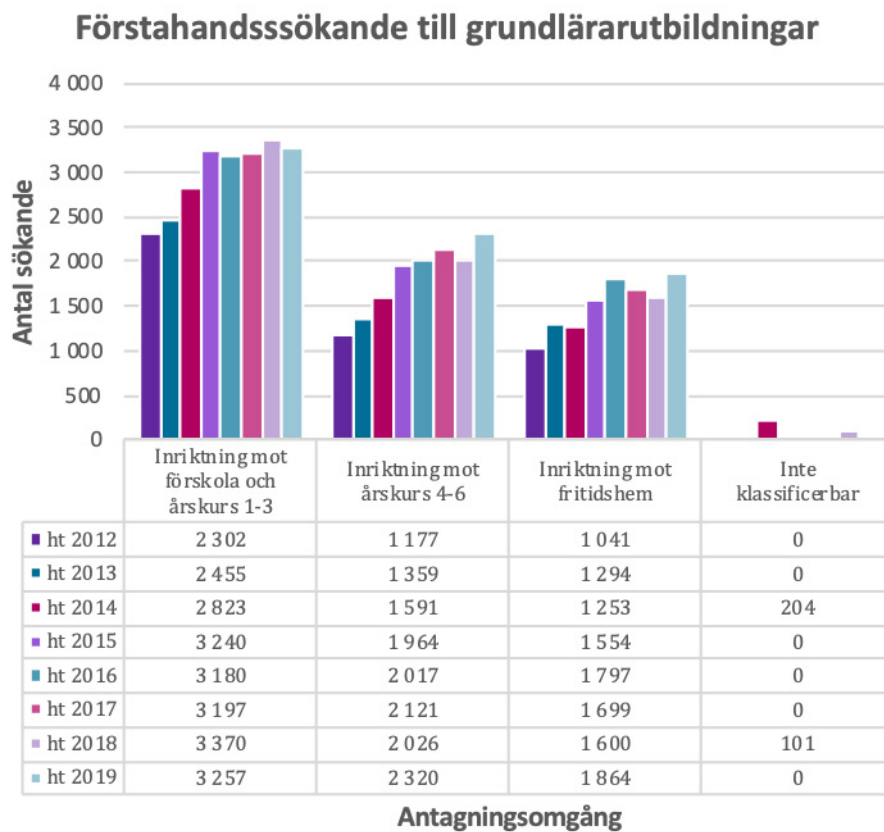
Trenden för antalet sökande till grundläroutbildningen är i stort sett densamma för alla olika inriktningar. I början av perioden ökar antalet sökande påtagligt för att sedan minska från och med ht 2016. Inriktningarna mot förskola och årskurs 1-3 hade flest sökande ht 2015, och inriktningen mot fritidshem och mot årskurs 4-6 hade som flest sökande ht 2016 (figur 33).

Figur 33: Antal sökande till grundläroutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012-ht 2019.

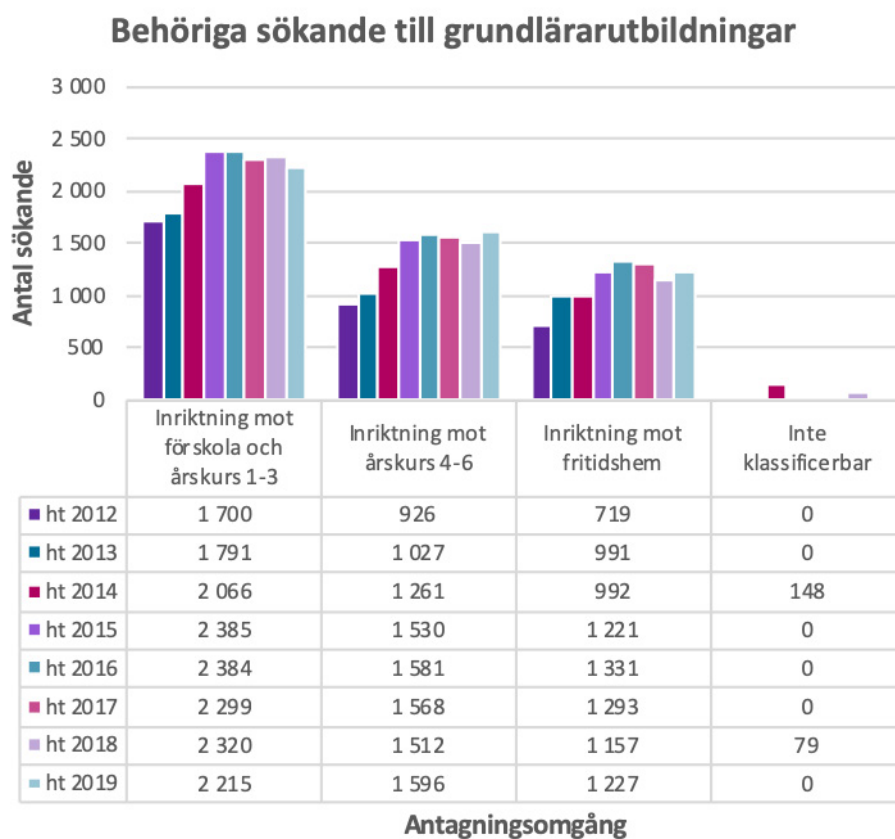
Antalet förstahandssökande till grundlärautbildningar har varierat över tid, men har varit högre under den senare delen av perioden än den tidigare (figur 34).

Figur 34: Antal förstahandssökande till grundlärautbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019.

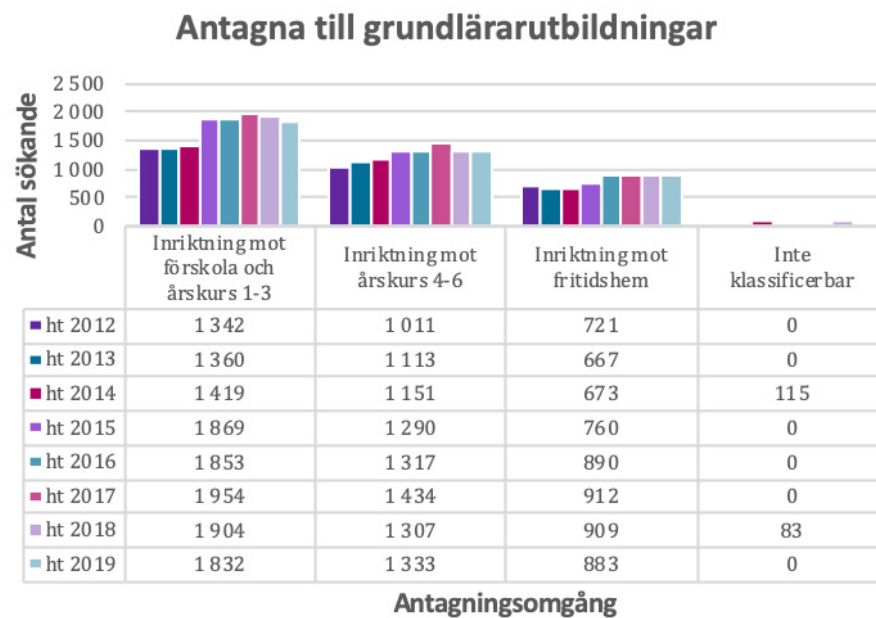
Antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna av grundlärautbildningar följer samma trend som för sökande totalt (figur 35).

Figur 35: Antal behöriga sökande till grundlärautbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019.

Antalet antagna till de olika inriktningarna ökade mellan ht 2012 och ht 2017, men minskade något därefter. Trots minskningen ht 2018 till ht 2019 var antalet som antogs fortfarande betydligt högre än i periodens början (figur 36).

Figur 36: Antal antagna till grundlärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019

Sökande och antagna till ämneslärarutbildningens olika inriktningar

Trenden för antalet sökande till ämneslärarutbildningar med inriktning mot årskurs 7–9 avviker från trenderna för de flesta andra lärarutbildningar eftersom den hade färre sökande ht 2016 till och med ht 2018 än ht 2012, men fler sökande ht 2019 än ht 2012 (figur 37).

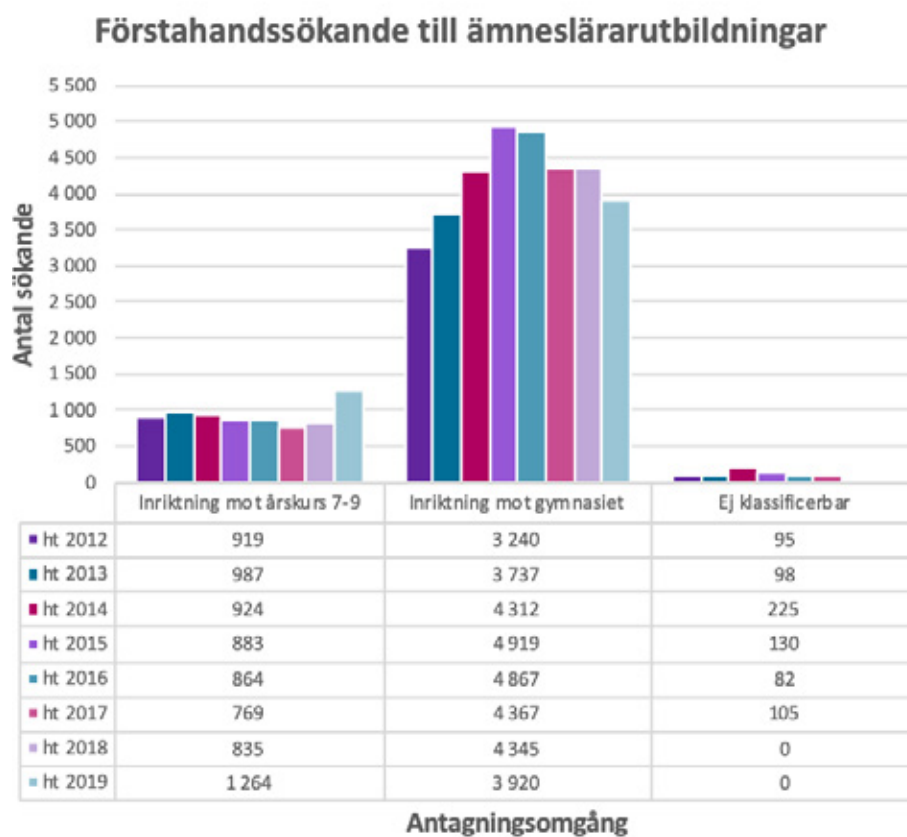
Trenden för inriktningen mot gymnasiet liknar trenderna för grundlärar- och förskollärarutbildningar. Från ht 2012 till ht 2018 ökade antalet sökande, men ht 2019 minskade antalet.

Figur 37: Antal sökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019.

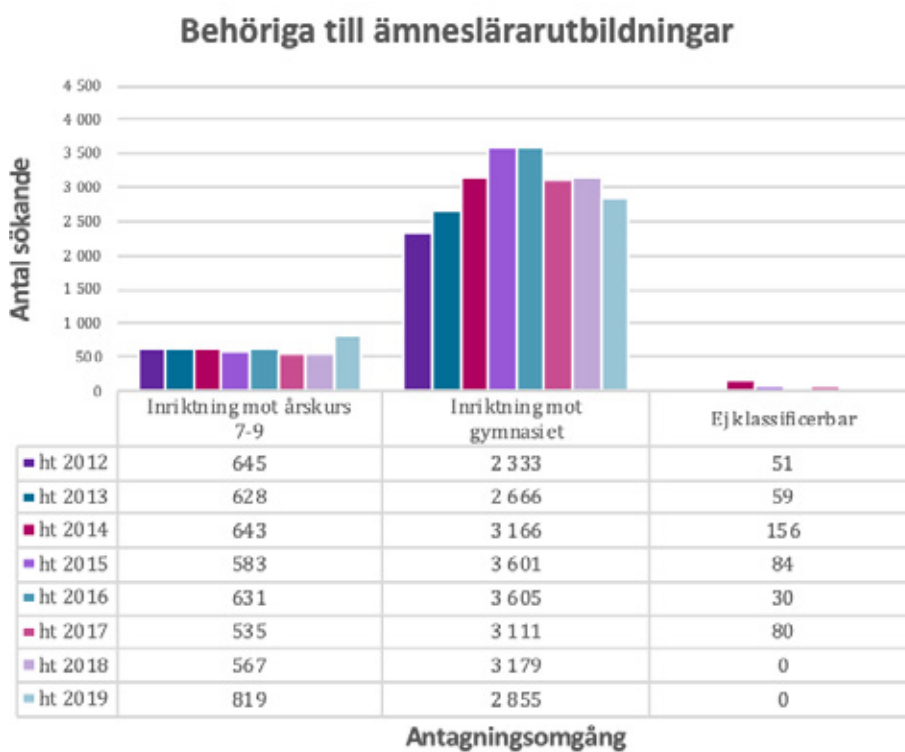
Antalet förstahandssökande till de olika inriktningarna följer i stort samma trender som antalet sökande totalt (figur 38).

Figur 38: Antal förstahandssökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019.

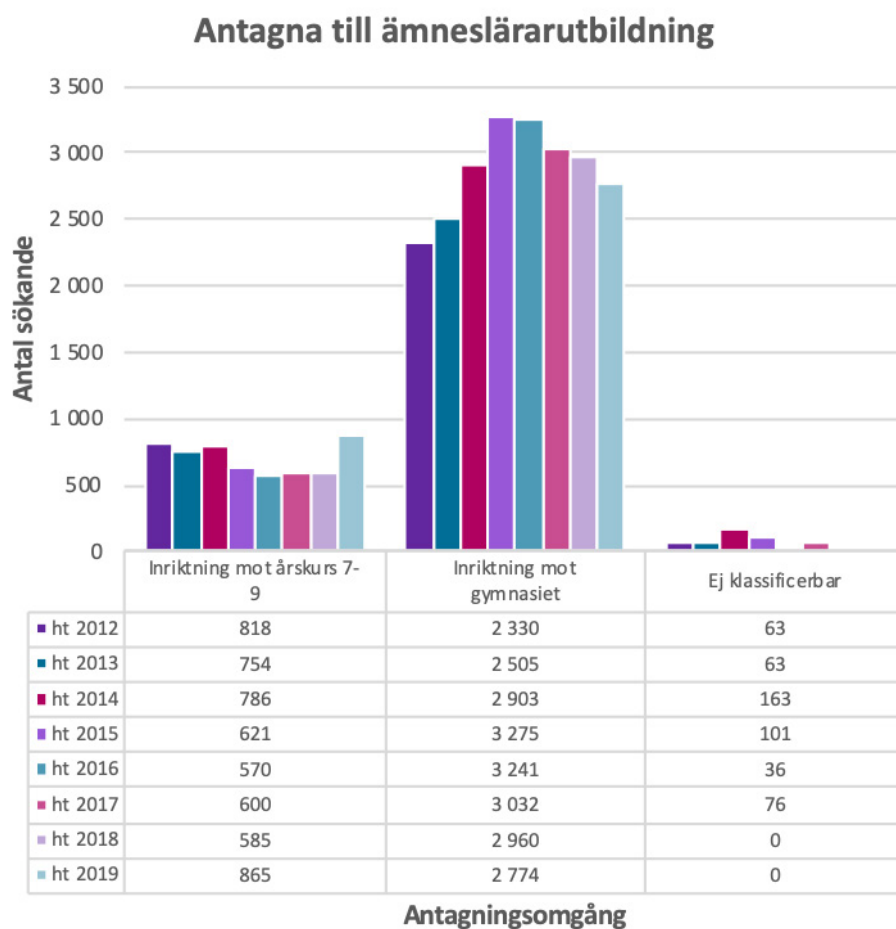
Även antalet behöriga sökande till de olika inriktningarna följer i stort sett samma trender som antalet sökande totalt (figur 39).

Figur 39: Antal behöriga sökande till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019.

Även antalet antagna till ämneslärarutbildningar följer i stort sett utvecklingen av antalet sökande totalt (figur 40).

Figur 40: Antal antagna till ämneslärarutbildningar vid andra urvalet, per inriktning ht 2012–ht 2019.

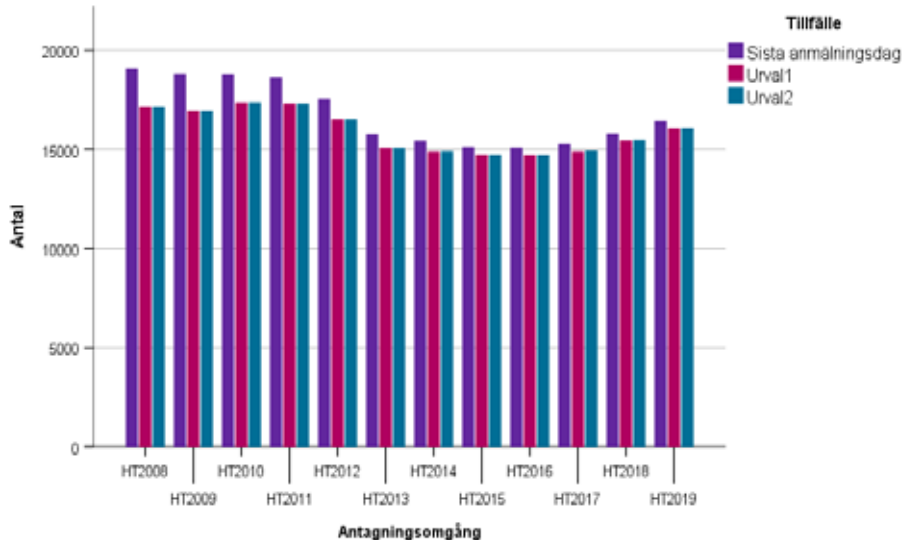

Utbildningsutbudet

Kursutbudet vid sista anmälningssdag minskade från ht 2012 till ht 2016 och ökade sen igen. Detsamma gällde antalet kurser vid första och andra urvalet (figur 41).

Figur 41: Antal kurser vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

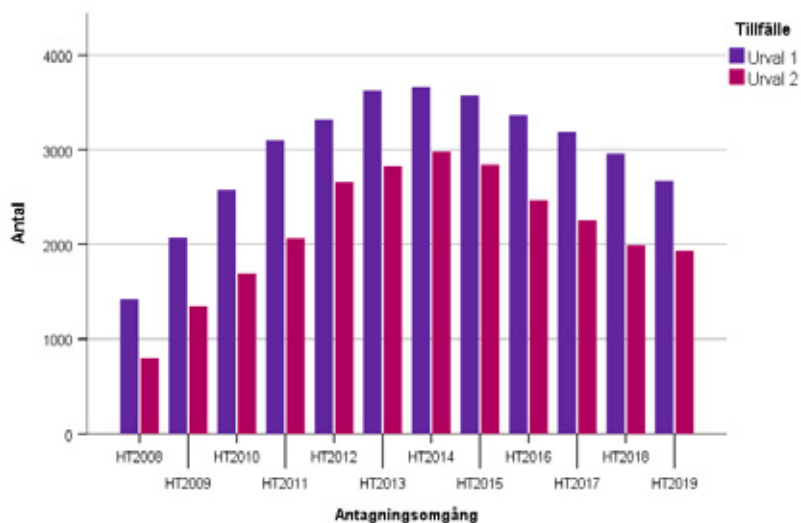
Utbildningsutbudet fastställs ofta i mycket god tid, vilket kan göra att kurser ställs in om förutsättningarna ändras. Inställda kurser kan också bero på att det finns för få sökande. Utbildningsutbudet minskar därför från sista anmälningssdag till första urvalet. Kurser kan även tillkomma efter sista anmälningssdag. Ht 2008 var minskningen 1 956 kurser, ht 2019 var minskningen 387 kurser. Sedan ht 2015 har antalet kurser minskat med 400 mellan sista anmälningssdag och första urvalet. I regel ökar antalet kurser något mellan det första och det andra urvalet. För det mesta ligger nettoförändringen kring 0, men ht 2017 tillkom 45 kurser mellan urvalen och ht 2019 tillkom 14 kurser.

Förändringar i antalet erbjudna utbildningar mellan olika antagningsomgångar kan ha flera orsaker, men beror främst på att antalet studieplatser påverkas av tilldelning av medel från regeringen. En annan orsak kan vara att det är för få sökande för att fylla alla tillgängliga platser och att man då väljer att ställa in utbildningen helt, sprida ut den med antagning vartannat år eller flyttar den till vårantagningen. Vidare kan lärosäten välja att lägga vissa utbildningar i lokala antagningsomgångar, eller att helt genomföra antagningen utanför det samordnade antagningssystemet.

Till de flesta kurser sker inget urval alls, utan alla behöriga sökande antas. Antalet kurser med urval ökade fram till ht 2014. Därefter har antalet kurser med urval stadigt minskat. Andelen kurser med urval (konkurrens) var som högst 20 procent till ht 2014. Därefter har andelen minskat och ht 2019 var andelen konkurrensutsatta kurser 12 procent vid andra urvalet (figur 42)

Efter första urvalet händer det att tillräckligt många sökande tackar nej till sina platser för att alla behöriga sökande ska erbjudas platser i andra urvalet. I dessa fall minskar antalet kurser med konkurrens ytterligare mellan första och andra urvalet.

Figur 42: Antal kurser där urval skett i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

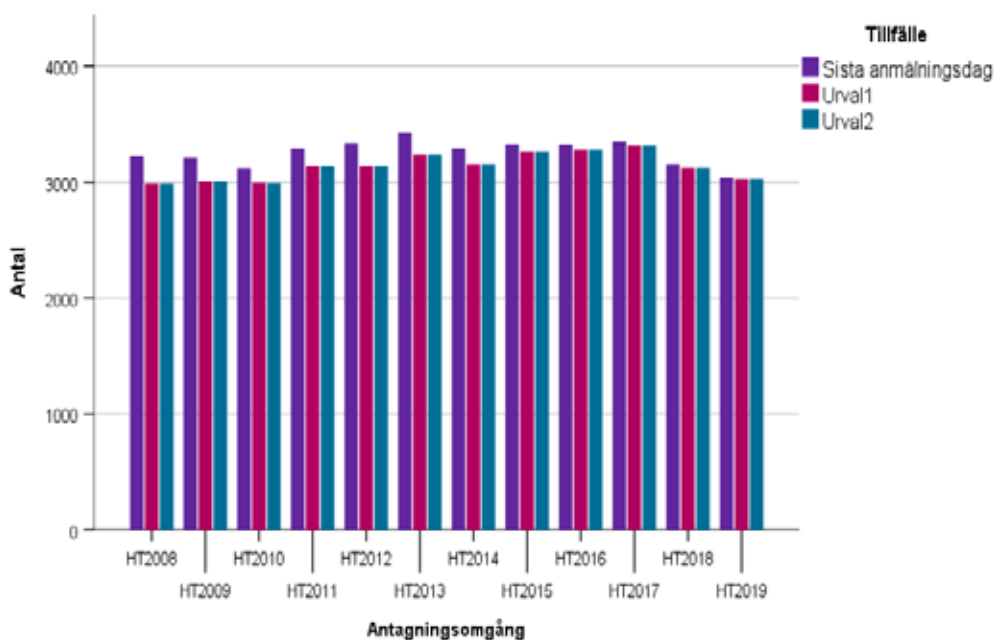

Konkurrenssituationen

Förändringar i antalet program som erbjuds uppvisar en motsatt trend mot antalet kurser, med en ökning perioden ht 2012 till ht 2016 och ett minskat antal program de senaste två åren. Programminskningen ht 2017 till ht 2018 berodde främst på att specialistsjuksköterskeutbildningarna flyttades till en egen antagningsomgång (figur 43).

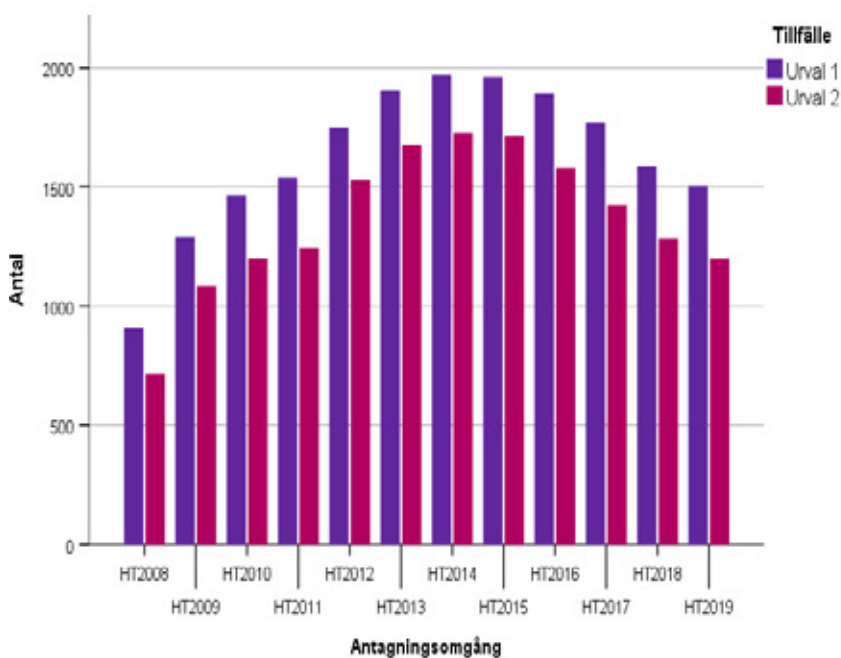
Få program ställs in mellan sista anmälningdagen och andra urvalet. Andelen program som ställs in har stadigt minskat sedan ht 2008, då det var 7 procent färre program i andra urvalet än sista anmälningdag, till ht 2019 då nettoförändringen var mindre än 1 procent färre program i andra urvalet.

Figur 43: Antal program vid sista anmälningssdag, första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

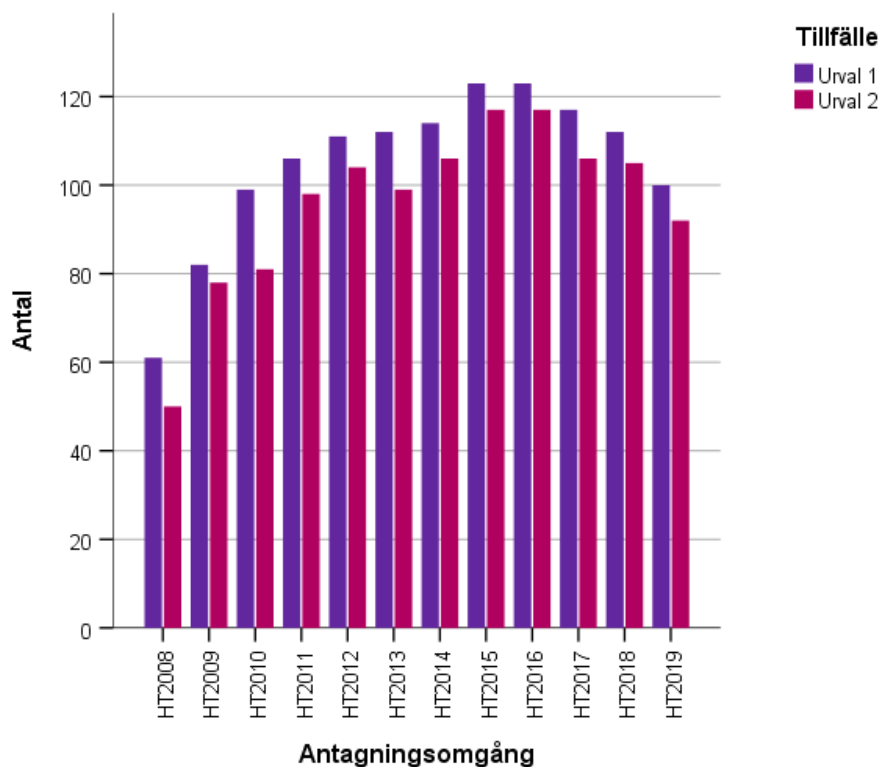
Andelen program där urval skett ökade till strax över 60 procent perioden ht 2013 till ht 2015. Sedan dess har andelen sjunkit igen och i antagningsomgångarna ht 2018 och ht 2019 var andelen konkurrensutsatta program 48 procent. Konkurrens är vanligare för program än för kurser, vilket tyder på att utbildningsplatser på program är mer eftertraktade (figur 44).

Figur 44: Antal program där urval skett i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

Antalet civilingenjörsprogram med konkurrens ökade fram till ht 2016 såväl i första som i andra urvalet, men har minskat sen dess. I antagningsomgången ht 2019 var antalet civilingenjörsprogram med konkurrens åter färre än ht 2011. Ht 2019 var det konkurrens på 68 procent av civilingenjörsprogrammen, att jämföra med 76 procent ht 2018. Antalet program minskade med 2 till 136 sökbara program (figur 45).

Figur 45: Antal civilingenjörsprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

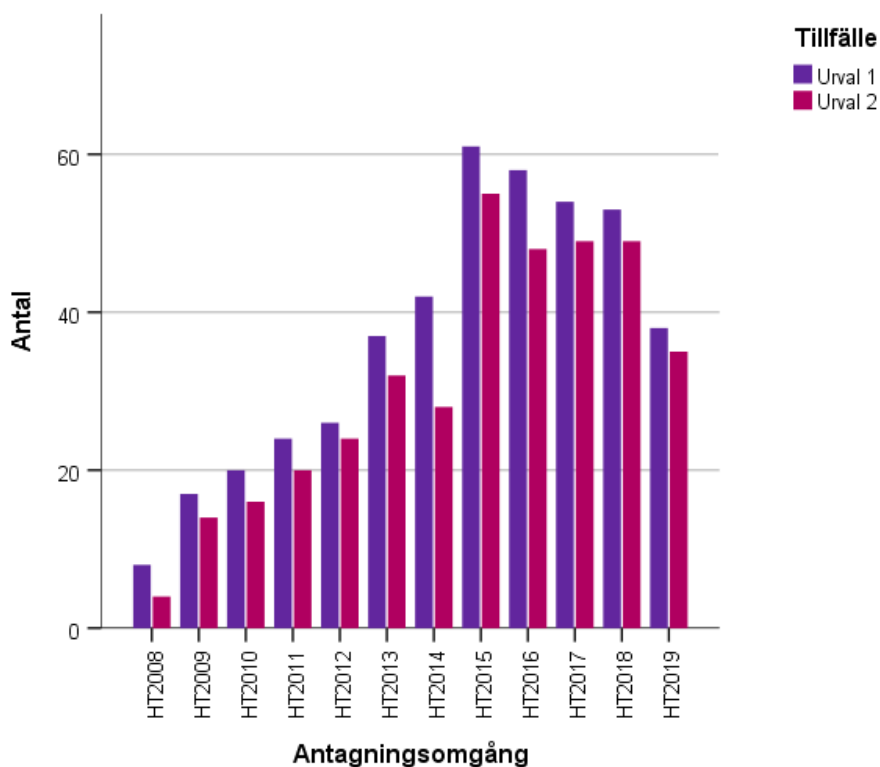

Civilingenjörsutbildningar är några av de utbildningar som leder till yrken med goda arbetsmarknadsutsikter⁶.

6. Statistiska centralbyrån, "Trender och prognoser 2017" och Universitetskanslers-ämbetet, "Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden", 2015:5 R.

Antalet högskoleingenjörutbildningar med konkurrens steg kraftigt till ht 2015, sjönk något igen och planade ut ht 2016 till ht 2018 och minskade kraftigt ht 2019. Ht 2019 var det konkurrens till 37 procent av högskoleingenjörprogrammen, att jämföra med 46 procent ht 2018. Antalet program minskade med 13 till 94 sökbara program (figur 46).

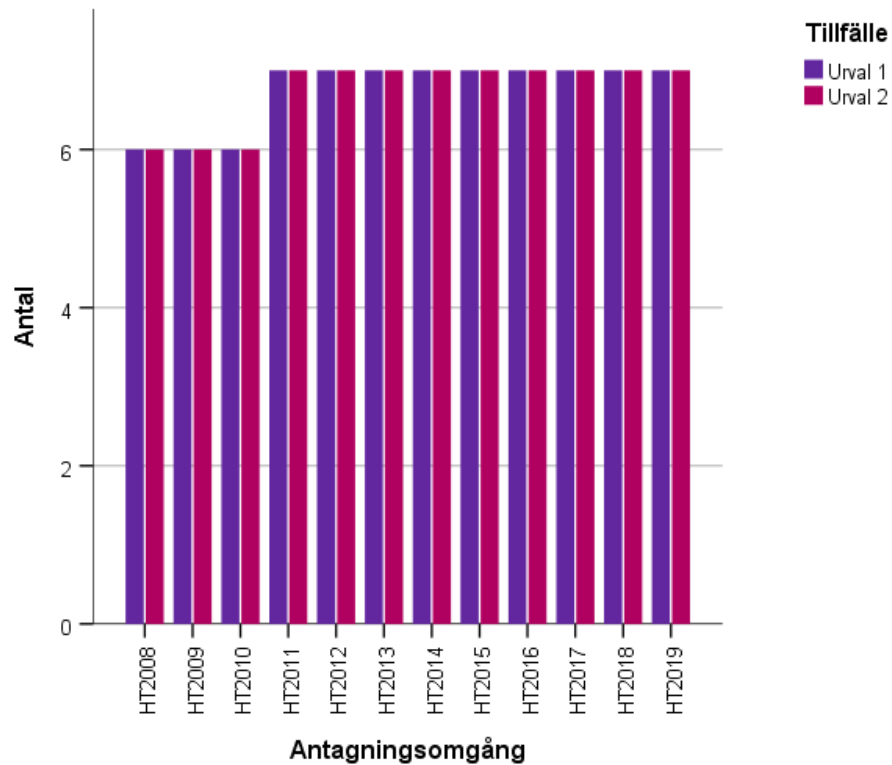
Figur 46: Antal högskoleingenjörprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

Liksom för civilingenjörutbildningarna har SCB och UKÄ bedömt att examinerade högskoleingenjörer har relativt goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden⁷.

Läkarprogrammet har på samtliga orter där det ges haft väsentligt fler sökande än platser under hela perioden. Utbildningen har också byggts ut kraftigt. Ytterligare ett läkarprogram tillkom ht 2011 och sedan ht 2012 har man årligen antagit ytterligare cirka 40 personer, sammanlagt inom tillgängliga program. Samtliga program har haft konkurrens under hela mätperioden, med fler sökande än antalet platser (figur 47).

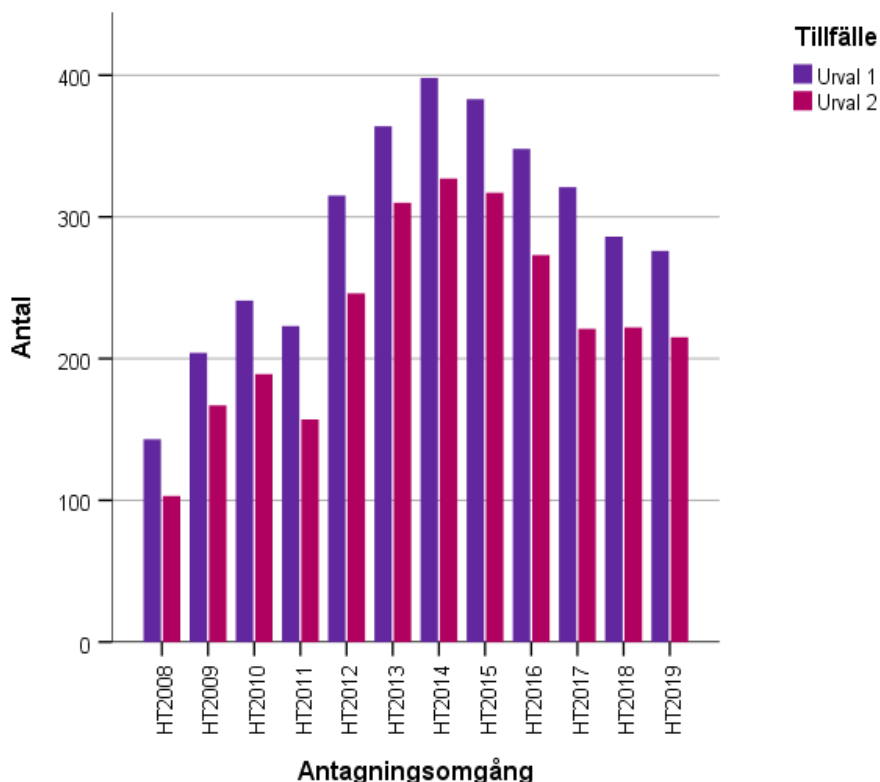
Figur 47: Antal läkarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

Examinerade från läkarutbildningen bedöms vara efterfrågade på arbetsmarknaden under det närmaste decenniet⁷.

Antalet lärarprogram med konkurrens ökade fram till ht 2013. Därefter har de minskat (första urvalet) och planat ut (andra urvalet). Här finns emellertid en felkälla för statistiken innan ht 2014, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats" s. 40. Ht 2019 var det konkurrens till 38 procent av de tillgängliga lärarutbildningarna, att jämföra med 36 procent ht 2018. Antalet program minskade med 43 till 574 sökbara program (figur 48).

Figur 48: Antal lärarprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

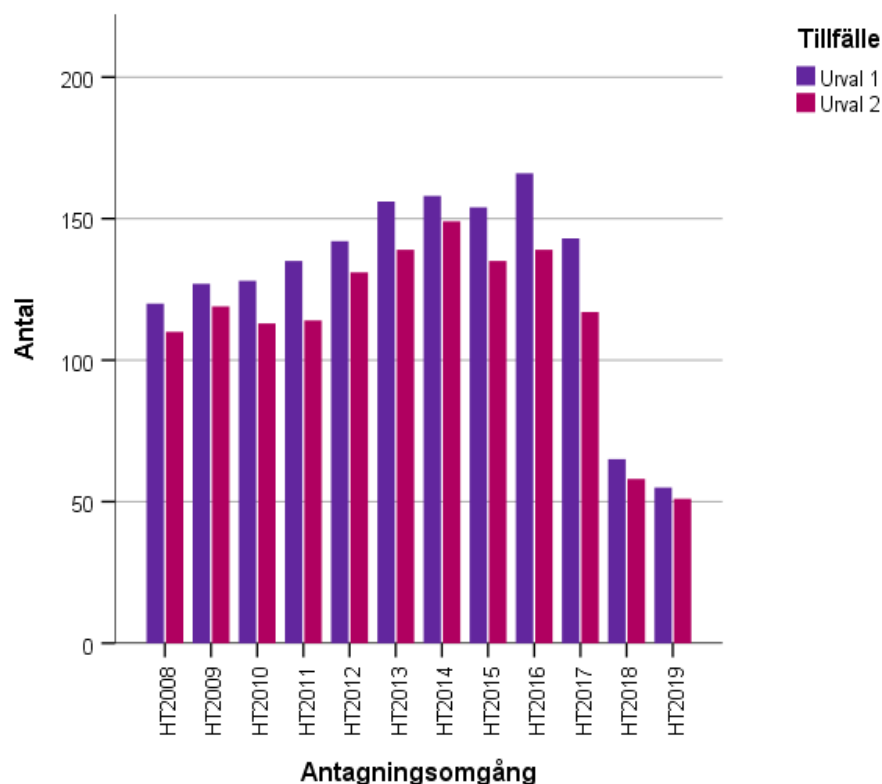

Examinerade från lärarutbildningar tillhör de grupper som bland annat SCB och UKÄ bedömt ha mycket goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden⁷. Lärarutbildningarna omfattas av en pågående utbyggnad där regeringen tillför ytterligare resurser⁷.

7. Universitetskanslersämbetet, "Universitet och högskolor 2018", rapport 2018:5, s. 145–146.

Antalet sjuksköterskeutbildningar med konkurrens har legat högt under hela perioden. Under de senaste åren har emellertid antalet program utan konkurrens ökat. Det påtagligt lägre antalet utbildningar ht 2019 beror på att specialistsjuksköterskeutbildningar inte längre ingår i underlaget, se avsnittet "Notera: statistiken för lärar- och sjuksköterskeutbildningar har påverkats" s. 40. Ht 2019 var det konkurrens till 84 procent av sjuksköterskeutbildningarna, att jämföra med 78 procent ht 2018. Antalet program minskade med 13 till 61 sökbara program (figur 49).

Figur 49: Antal sjuksköterskeprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

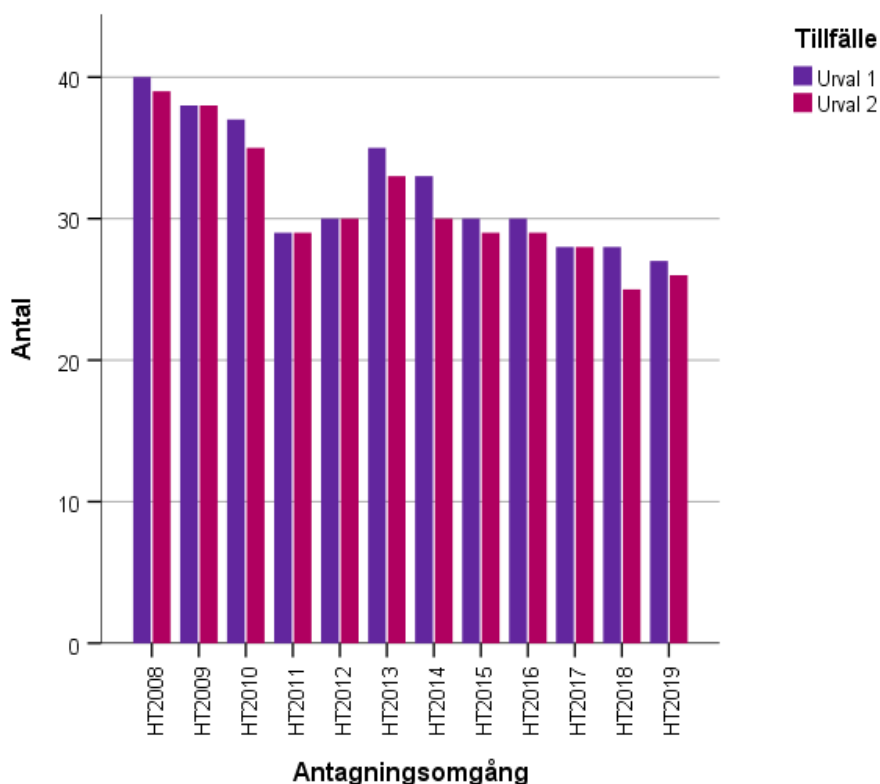

Sjuksköterskeutbildningarna tillhör också gruppen av utbildningar som pekas ut som utbildningar till yrken med goda eller mycket goda framtidsutsikter på arbetsmarknaden⁷.

Antalet socionomprogram med konkurrens sjönk i början av perioden, steg sedan något ht 2011 till ht 2012 och har sedan dess sjunkit. Ht 2019 var det konkurrens till 74 procent av socionomutbildningarna, att jämföra med 66 procent ht 2018. Antalet program minskade med 3 till 35 sökbara program (figur 50).

Figur 50: Antal socionomprogram med konkurrens i första och andra urvalet, ht 2008–ht 2019.

Examinerade från socionomutbildningar tillhör en grupp som SCB och UKÄ bedömt att det kommer att finnas ett visst överskott av på arbetsmarknaden framöver⁷.

Viktning av högskoleprovsresultat hösten 2019

I antagningsomgången ht 2019 deltog sex lärosäten i pilotverksamheten med viktning av högskoleprovsresultat; Chalmers tekniska högskola⁸, Karlstads universitet, Luleå tekniska universitet, Lunds universitet, Umeå universitet och Uppsala universitet. Totalt omfattades 59 utbildningsalternativ i pilotverksamheten. Samtliga var civilingenjörsutbildningar och viktades så att den kvantitativa delen av högskoleprovsresultatet vägde tyngre med en faktor 0,75 och den kvalitativa delen vägde lättare med en faktor 0,25⁹. Urvalsgruppen för kvantitativt viktade högskoleprovsresultat förkortas här med namnet HPK75.

UHR har tidigare med datasimuleringar visat att viktningen av högskoleprovet kan resultera i små förändringar av platsfördelningen till de sökande. Slutsatsen av simuleringarna blev då att om högskoleprovet viktas mot den kvantitativa delen i antagningen till civilingenjörsprogram skulle fler yngre män antas, på bekostnad av äldre kvinnor.¹⁰

Andelen antagna till civilingenjörsprogram baserat på högskoleprovsresultat förändrades inte i och med pilotverksamheten. Utbildningarna som deltog ersatte urvalsgruppen HP med urvalsgruppen HPK75 (tabell 3).

-
8. Som stiftelse omfattades inte Chalmers tekniska högskola av regleringen i förordning (2018: 1511) om försöksverksamhet med viktat högskoleprovsresultat vid urval, men valde ändå att delta i pilotverksamheten.
  9. Hösten 2019 var det reglerat i Universitets- och högskolerådets föreskrifter (UHRFS 2019: 5) om försöksverksamhet med viktat högskoleprovsresultat vid urval, att endast civilingenjörsutbildningar får ingå i pilotverksamheten. Provets två delar hade vardera en vikt som tillsammans skulle summeras till 1,00.
  10. www.uhr.se/publikationer/Rapporter/vad-hander-i-antagningen-om-hogskoleprovet-viktas/

Tabell 3: Antagna i urvalsgrupp BI, BII, HP/HPK75 (ht 2019) och övriga urvalsgrupper (ÖG) till utbildningar inom pilotverksamheten ht 2019

		Urvalsgrupp			
		BI	BII	HP	ÖG
Antagna (antagningar)		Andel	Andel	Andel	Andel
Omgång	ht 2017	57 %	8 %	29 %	6 %
	ht 2018	57 %	8 %	29 %	5 %
	ht 2019	56 %	8 %	29 % (HP+HPK75)	7 %

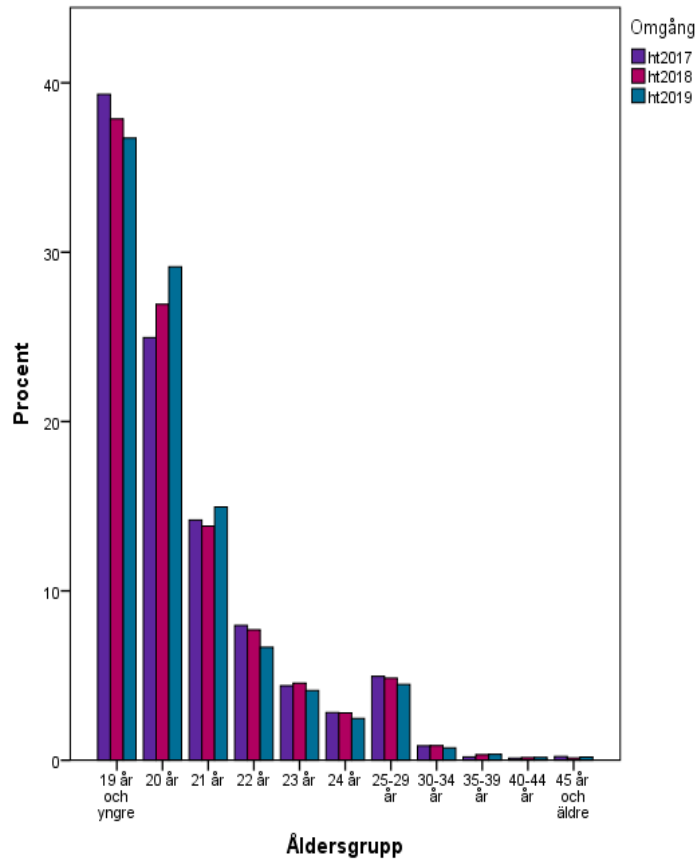
Det viktade högskoleprovet påverkade inte den generella könsfördelningen bland antagna inom pilotverksamheten ht 2019 (tabell 4).

Tabell 4: Antagna till utbildningar inom pilotverksamheten per kön i ht 2019.

		Kön			
		Kvinnor		Män	
		Antal	Andel	Antal	Andel
Antagningsomgång	ht 2017	1 642	33 %	3 266	67 %
	ht 2018	1 661	33 %	3 431	67 %
	ht 2019	1 737	33 %	3 601	67 %

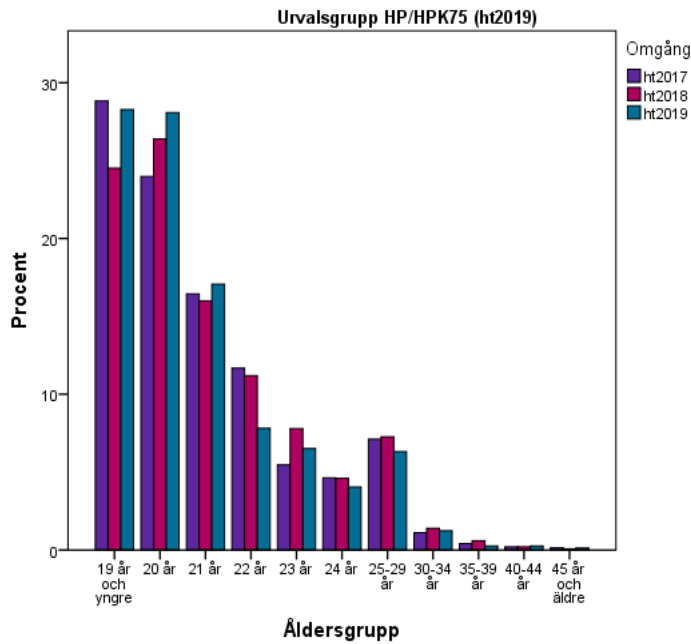
En större andel yngre sökande antogs till utbildningarna i pilotverksamheten, främst på bekostnad av sökande 22 år eller äldre. Framförallt var det sökande 20 år som antogs i större utsträckning (figur 51). Andelen antagna 19 år eller yngre minskade, men de tog en större andel av platserna i urvalsgruppen HP/HPK75. I övrigt antogs sökande 21 år eller yngre i högre utsträckning, både generellt och i urvalsgruppen HP/HPK75 (figur 52). Könsfördelningen förändrades inte inom urvalsgruppen HP/HPK75 (figur 52). Två av tre antagna var män. Det var framförallt yngre män antogs i högre grad och äldre män i lägre grad. Det skedde alltså en omfördelning inom gruppen manliga antagna. Fördelningen mellan yngre och äldre kvinnor förblev densamma (figur 53).

Figur 51: Åldersfördelning bland antagna i pilotverksamheten ht 2019, oavsett urvalsgrupp.

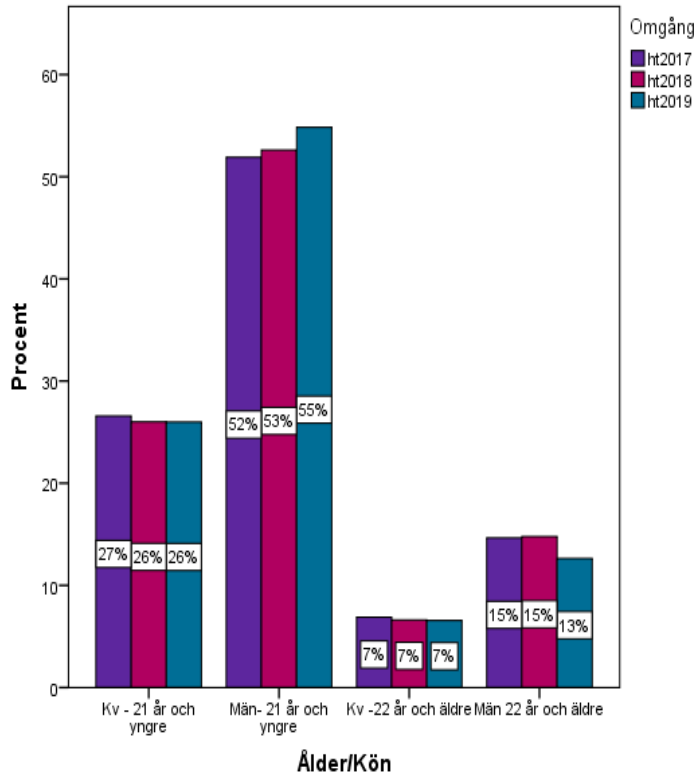
Figur 1. Åldersfördelning, antagna i pilotverksamheten ht2019

Figur 52: Åldersfördelning bland antagna i urvalsgrupp HP ht 2017 och ht 2018, i urvalsgrupp HPK75 ht 2019.

Figur 2. Åldersfördelning, antagna i urvalsgrupp HP/HPK75 (ht2019)

Figur 53: Antagna per åldersgrupp och kön, urvalsgrupp HP ht 2017 och ht 2018, HPK75 ht 2019.

Figur 4. Köns- och åldersfördelning av antagna per antagningsomgång

Bilaga 1: Definitioner av begrepp

Här definieras begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som presenteras i rapporten.

Andra urvalet

I andra urvalet ingår sena sökande och behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller som har tackat nej efter första urvalet stryks och ingår inte i det andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i samband med det andra urvalet ingår det samlade antalet från både det första och det andra urvalet.

Anmälningavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Kravet på att betala anmälningavgift gäller inte sökande som

- har permanent uppehållstillstånd i Sverige
- har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige
- är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i Sverige
- har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier
- studerar inom ramen för ett sådant utbytesprogram som regeringen beslutat att anmälningavgift inte ska tas ut för
- är registrerad student vid svenskt lärosäte när ansökan sker
- är student vid ett utländskt lärosäte och nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagen.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns behörig. Det avser kraven för både grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses en person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningssalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan per antagningsomgång antas till utbildningar om maximalt 45 högskolepoäng i nationell vårtermin, hösttermin respektive internationella kurser och om maximalt 30 högskolepoäng för masterutbildningar. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad tacka ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar som rör nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser på sammanlagt 210 högskolepoäng och 120 högskolepoäng i antagningsomgångarna för masterutbildningar. I nationell vårtermin, hösttermin och internationella kurser kan sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 165 högskolepoäng. I masterutbildningar kan sökande som blivit antagna till 30 högskolepoäng stå som reserv för maximalt 90 högskolepoäng.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande. Där är söktrycket alltså större än antalet tillgängliga platser. Antalet utbildningar med konkurrens kan vara högre efter andra urvalet än efter första eftersom sökande kan göra sen anmälan.

Kurs

Kurs definieras som en högskoleutbildning med en avgränsad omfattning, som är fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående från program. Kurser är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är program.

Kön

För variabeln kön används endast svenska personnummer med kvinna eller man som enda möjliga värden. Tredje siffran i födelsenumret i svenska personnummer är udda för män och jämn för kvinnor.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av Universitets- och högskolerådet på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st), antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht), antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt), internationella kurser hösttermin (IK ht) och internationella kurser vårtermin

(IK vt). I MASTER ingår master- och magisterutbildningar. I IK ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå samt program på grundnivå.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till en sökt utbildning benämns obehörig. Det kan avse både kraven för grundläggande behörighet och kraven för särskild behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala anmälningavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Vissa lärosäten har valt ett upplägg där studenter som antas till program inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Det är lärosätet som avgör om det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning, och i så fall i vilket läge (före urvalet eller efter första eller andra urvalet). Det kan gälla någon enstaka utbildning eller alla. En sen anmälan avser här den som anmält sig efter sista anmälningdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan kan också uppstå när sökande kompletterar sina meriter, styrker avgiftsbefrielse eller betalar avgiften efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehörig i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behörig i andra urvalet, även om dennes anmälan då räknas som sen anmälan. En sådan sen anmälan brukar kallas återanmälan.

Sista anmälningdag

Sista anmälningdag är den dag då anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid. En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det, efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till sökalternativet. Hur många av de antagna som utgörs av sena anmälningar framgår inte av statistiken i den här rapporten.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller inte och oavsett om de är behöriga eller inte.

Bilaga 2: Statistiken i UHR:s databaser

Processen att anta sökande till svenska universitet och högskolor är komplex, och det gör även statistiken komplex. Populationerna är föränderliga och mycket händer mellan exempelvis anmälan och terminsstart eller mellan andra urvalet och terminsstarten. De sökandes behörighet är ingen en gång för alla given egenskap. En sökande kan vara obehörig till sitt förstahandsval men behörig (och därmed antas till) sitt andrahandsval, och behörigheten kan – genom slutförande av behörighetsgivande utbildning – förändras över tid. Alla som söker blir inte antagna, och inte heller påbörjar alla som antas sina studier. Några som påbörjar studier har inte sökt inom ramen för antagningssystemet. Det sker efteranmälningar och efterantagningar till utbildningar, även långt efter terminsstart.

Statistiken över sökande och antagna i rapporten ger en bild av denna komplexa process och av inflödet i högskolan. Läsaren bör hålla i minnet att olika publikationer från olika myndigheter kan ge olika resultat beroende på frågeställningen, när statistiken hämtas och från vilken databas statistikuppgifterna hämtas.

Det som presenteras i denna rapport är baserat på data som finns i en statistikdatabas till vilken information förs över från antagningssystemet vid vissa specifika tidpunkter.

I dagsläget existerar så gott som all tänkbar information om anmälan till svenska universitet och högskolor i antagningssystemet. Nästan alla dessa uppgifter kopieras en gång per dygn till en databas där data är sökbara via SQL-frågor i en miljö som inte stör själva arbetet med antagningarna.

Eftersom databasen uppdateras varje dag är det inte möjligt att ta fram sökande- och antagningsstatistik på ett repeterbart sätt. Då sökandeantal och övriga uppgifter i antagningssystemet hela tiden förändras under en antagningsomgång blir det praktiskt omöjligt att från dag till dag producera siffror som är identiska.

Genom att etablera en arbetsrutin för att göra uttag vid fyra separata tillfällen under varje nationell antagningsomgång – med de uppgifter som anses mest relevanta för framtida uppföljning – har det gått att skapa en databas med statistiska och repeterbara uppgifter. Denna databas utgör underlag för den sökande- och antagningsstatistik som produceras av UHR.

Statistikdatabasen innehåller de uppgifter som anses mest relevanta för att fungera som underlag för den officiella sökande- och antagningsstatistik som produceras via UHR. Databasen laddas regelbundet vid speciella tillfällen med data från antagningssystemet. Dessa tillfällen är sista ansökningssdag, första urval och andra urval. Detta sker för alla nationella antagningsomgångar. Uttag till statistikdatabasen görs vid tre tillfällen för varje antagningsomgång, vilket blir 21 gånger per år.

Informationen som finns i statistikdatabasen är utformad utifrån lärosätenas och antagningssystemets behov och är inte i första hand till för statistiska bearbetningar eller presentationer, vilket innebär vissa begränsningar och påverkar vilka redovisningar som är möjliga att göra.

Utbildning, utbyte och utveckling – för alla som vill vidare

UHR är en statlig myndighet med ett brett uppdrag inom utbildningsområdet. Myndigheten finns i Stockholm och i Visby.

UHR:s fem huvudsakliga ansvarsområden:

- Information inför högskolestudier, ansvar för högskoleprovet, ta fram regelverk och samordna antagningen till högskolan.
- Utveckla och förvalta IT-system och e-tjänster åt utbildningssektorn.
- Förmedla internationella utbyten och kompetensutveckling för hela utbildningskedjan.
- Bedöma utländska utbildningar.
- Främjande uppgifter och analyser av frågor inom UHR:s ansvarsområde.